

Εικονογραφημένο Λεξικό

Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού

Το Πρώτο μου Λεξικό

**Τόμος 6ος
(Κ,κ, (-κερκίδα))**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

**Αγγελική Ευθυμίου, Λέκτ. Δημοκρί-
τειου Παν. Θράκης
Ηλίας Δήμος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.
Μαρία Μητσιάκη, Φιλολόγος
Ιουλία Αντύπα, Λεξικογράφος**

ΚΡΙΤΕΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

**Α. Ν. Συμεωνίδου-Χριστίδου,
Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
Κωνσταντίνος Παπανδρέου,
Σχολικός Σύμβουλος
Εμμανουήλ Χαρίτος,
Εκπαιδευτικός Π.Ε.**

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

**Λήδα Βαρβαρούση, Εικονογράφος
– Σκιτσογράφος**

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Ελένη Λεοντσίνη, Φιλόλογος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Πέτρος Μπερερής, Σύμβουλος του
Παιδαγ. Ινστιτούτου

Χρήστος Παπαρίζος, Σύμβουλος
του Παιδαγωγ. Ινστιτ.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ
Dr Αρετή Καραθανάση-
Κατσαούνου, Μόνιμη Πάρεδρος
του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΕΞΩΦΥΛΛΟ
Αγγέλικα Κοροβέση, ζωγράφος

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ACCESS Γραφικές Τέχνες Α.Ε.

**ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ
ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ
Ομάδα εργασίας για το Ινστιτούτο
Εκπαιδευτικής Πολιτικής**

**Προσαρμογή: Γκότση Ελένη ,
Εκπαιδευτικός
Επιμέλεια: Δούρου Παναγιώτα,
Εκπαιδευτικός**

**Επιστημονικός υπεύθυνος:
Βασίλης Κουρμπέτης, Σύμβουλος Α΄
του Υ.ΠΟ.ΠΑΙ.Θ**

**Υπεύθυνη του έργου:
Μαρία Γελαστοπούλου,
Μ.Εδ. Ειδικής Αγωγής**

**Τεχνική υποστήριξη: Κωνσταντίνος
Γκυρτής, Δρ. Πληροφορικής**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**Αγγελική Ευθυμίου Ηλίας Δήμος
Μαρία Μητσιάκη Ιουλία Αντύπα**

**ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ:
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ**

**Εικονογραφημένο Λεξικό
Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού**

Το Πρώτο μου Λεξικό

**Τόμος 6ος
(Κ,κ, (-κερκίδα))**

Ι.Τ.Υ.Ε. ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια
2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων εκ-
παιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Δημήτριος Βλάχος

**Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστι-
τούτου**

**Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων
βιβλίων και παραγωγή υποστηρι-
κτικού εκπαιδευτικού υλικού με βά-
ση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δη-
μοτικό και το Νηπιαγωγείο»**

**Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Τύπας
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστι-**

τούτου

Αναπληρωτής Επιστημονικός

Υπεύθυνος Έργου

Γεώργιος Οικονόμου

Σύμβουλος του Παιδαγωγικού

Ινστιτούτου

**Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75%
από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό
Ταμείο και 25% από εθνικούς
πόρους.**

Προέλευση Χάρτη της Ελλάδας

**«Γνωρίζω την Ελλάδα» Γεωγραφί-
α Ε' Δημοτικού, Οργανισμός Εκδό-
σεως Διδακτικών Βιβλίων, Έκδοση
Δ', Αθήνα 2005**

καβάλα ----- καβαλώ

Κ κ

καβάλα επίρρημα

☑ Όταν πας **καβάλα** σ' ένα άλλο-
γο, γαϊδούρι ή μουλάρι, κάθεται
στη ράχη του με το ένα πόδι α-
πό τη μία πλευρά του ζώου και
με το άλλο από την άλλη.

✓ Όταν κάποιος σε παίρνει **κα-
βάλα**, σε παίρνει στην πλάτη
του και σε πάει κάπου.

◇ **καβαλώ**

♪ **κα-βά-λα**

καβαλώ και **καβαλάω** ρήμα
(καβάλησα, θα καβαλήσω)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καβαλώ----- καβγάς

☑ Όταν καβαλᾷς ένα ἄλογο, ανεβαίνεις πάνω στη ράχη του.

◊ Αυτός που πηγαίνει καβάλα στο ἄλογο, είναι ο καβαλάρης.

🎵 κα-βα-λώ

κ καβγαδίζω ρήμα (καβγάδισα, θα καβγαδίσω) → καβγάς

καβγάς [ο] ουσιαστικό (καβγάδες)

☑ Ο καβγάς είναι οι φωνές, οι βρισιές και καμιά φορά το ξύλο μεταξύ ανθρώπων που δε συμφωνούν σε κάτι.

✍ Στο σπίτι του κυρίου Μιχάλη ξεσπάνε καθημερινά καβγάδες.

○ τσακωμός

καβγάς-----καβούκι

◇ Όλη την ώρα καβγαδίζει με τη
θεία του. 🎵 κα-βγάς

καβούκι [το] ουσιαστικό
(καβούκια)

☑️ Οι χελώνες, οι κάβουρες και
τα σαλιγκάρια έχουν ένα καβού-
κι, ένα σκληρό κάλυμμα που
προστατεύει το σώμα τους. Όταν
τα ζώα αυτά φοβούνται, μα-
ζεύονται στο καβούκι τους.

✓ Λέμε ότι κάποιος μπαίνει στο
καβούκι του, όταν είναι δειλός ή
πολύ ντροπαλός.

- Μέσα μου μπαίνει η χελώνα
όταν φοβάται. Πώς με λένε;

.....

α καβούκι -----κάγκελο

♪ κα-βού-κι

κάβουρας [ο] ουσιαστικό
(κάβουρες)

✓ Ο κάβουρας είναι ένα ζώο που ζει στη θάλασσα. Έχει οκτώ πόδια και δύο δαγκάνες. Κρύβεται στην άμμο και στα βράχια.

♪ κά-βου-ρας 'η θάλασσα'

κάγκελο [το] ουσιαστικό (κάγκελα)

✓ Τα κάγκελα είναι πολλά μεταλλικά ραβδιά που όλα μαζί κλείνουν κάποιο πέρασμα.

κάγκελο ----- καγκουρό

Κάγκελα βάζουμε στο παράθυρο, στον κήπο, στην αυλή, στο μπαλκόνι και αλλού.

 Από τότε που μπήκαν στο μαγαζί του κλέφτες, ο κύριος Δημήτρης έβαλε **κάγκελα** σε όλα τα παράθυρα.

 κά-γκε-λο

καγκουρό [το] ουσιαστικό

 Το **καγκουρό** είναι ένα ζώο που ζει στην Αυστραλία. Προχωράει πηδώντας. Το θηλυκό **καγκουρό** έχει μία τσέπη στην κοιλιά του που τη λένε **μάρσιπο** για να κουβαλάει το μωρό του.

 κα-γκου-ρό

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α καγκουρό-----κάδρο

- Ξένη λέξη.

Δεν αλλάζει
ούτε στον ενικό
ούτε στον
πληθυντικό αριθμό.

κ **κάδος** [ο] ουσιαστικό (κάδοι)

☑ Ο κάδος είναι ένα μεγάλο δο-
χείο.

✍ Η Ροζαλία σκαρφάλωσε πάνω
στον κάδο κι έψαχνε ανάμεσα
στα σκουπίδια.

🎵 κά-δος

κάδρο [το] ουσιαστικό (κάδρα)

☑ Σ' ένα κάδρο βάζουμε μία ει-
κόνα, έναν πίνακα ή μία φωτο-
γραφία. ○ κορνίζα

κάδρο ----- καζάνι

✓ Κάδρο λέμε και μία εικόνα που είναι κρεμασμένη στον τοίχο.

🎵 κά-δρο

καζανάκι [το] ουσιαστικό (καζανάκια)

✓ Το καζανάκι είναι το δοχείο με το νερό πάνω από τη λεκάνη της τουαλέτας. Όταν πατάμε το κουμπί, το νερό κυλάει με ορμή μέσα στην τουαλέτα και την καθαρίζει.

🎵 κα-ζα-νά-κι

καζάνι [το] ουσιαστικό (καζάνια)

✓ Το καζάνι είναι μία πολύ

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **καζάνι** ----- **καημένος**

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

μεγάλη κατσαρόλα που κάποτε την έβαζαν στη φωτιά για να μαγειρέψουν ή να ζεστάνουν νερό.

✓ Λέμε ότι το κεφάλι μου έγινε **καζάνι**, όταν κάτι μας έχει ζαλίσει, μας έχει φέρει πονοκέφαλο.

◇ **καζανάκι** 🎵 κα-ζά-νι

καημένος, καημένη, καημένο
επίθετο (καημένοι, καημένες, καημένα)

☑ Λέμε **καημένο** κάποιον που έχει ένα πρόβλημα και που βρίσκεται σε δύσκολη θέση.

✍ «Ο **καημένος** ο κύριος Δημήτρης! Κάποιος μπήκε στο μαγαζί και του πήρε το ταμείο.»

○ **κακόμοιρος** 🎵 καη-μέ-νος

καθαρίζω ----- καθαρός

καθαρίζω, καθαρίζομαι ρήμα
(καθάρισα, θα καθαρίσω)

☑ Όταν καθαρίζεις κάτι, βγάζεις τη βρομιά από πάνω του.

✍ Ο κύριος Μιχάλης καθαρίζει τα γυαλιά του κάθε μέρα για να βλέπει καλά.

● βρομίζω, λερώνω

◇ Όταν ένα ρούχο δεν καθαρίζει εύκολα, το δίνουμε στο καθαριστήριο. καθαρός

🎵 κα-θα-ρί-ζω

καθαριστήριο [το] ουσιαστικό
(καθαριστήρια) → καθαρίζω

καθαρός, καθαρή, καθαρό
επίθετο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α καθαρός----- καθαρός

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

(καθαροί, καθαρές, καθαρά)

✓ Όταν κάποιος είναι καθαρός, δεν έχει βρομιές πάνω του.

✍ «Παιδιά, να τρώτε πάντα με καθαρά χέρια» είπε η κυρία Μαργαρίτα. ○ βρόμικος

κ ◇ Όταν κάποιος είναι καθαρός, αγαπάει την καθαριότητα.

● βρομιά ◇ Όταν κάποιος μιλάει καθαρά, τον καταλαβαίνουν όλοι. 🎵 κα-θα-ρός

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με το μαγαζί του κυρίου Δημήτρη, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις

δικαστήριο, δικηγόρος, θηρίο, καημένος, πιάνω, τμήμα, φυλακή

κάθετος -----καθηγητής

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

κάθετος, κάθετη, κάθετο επί-
θετο

(κάθετοι, κάθετες, κάθετα)

☑ Οι κολόνες είναι κάθετες στο έδαφος, δηλαδή στέκονται ίσια και όρθια. Ακολουθούν μία ίσια γραμμή που πηγαίνει από πάνω προς τα κάτω. ● οριζόντιος

🎵 κά-θε-τος

καθηγητής [ο], καθηγήτρια [η]
ουσιαστικό (καθηγητές, καθη-
γήτριες)

☑ Καθηγητής είναι ο εκπαιδευ-
τικός που διδάσκει κάποιο μά-
θημα στο γυμνάσιο, στο λύκειο
ή στο πανεπιστήμιο.

🎵 κα-θη-γη-τής

καθημερινός -----κάθισμα

**καθημερινός, καθημερινή,
καθημερινό** επίθετο (καθημερι-
νοί, καθημερινές, καθημερινά)

☑ Όταν κάτι είναι καθημερινό,
γίνεται κάθε μέρα.

✍ Οι καθημερινές δουλειές στο
σπίτι παίρνουν πολύ χρόνο.

◇ Κάτι που γίνεται κάθε μέρα,
γίνεται καθημερινά.

🎵 κα-θη-με-ρι-νός

κάθισμα [το] ουσιαστικό (καθί-
σματα)

☑ Η καρέκλα, η πολυθρόνα και
το παγκάκι είναι καθίσματα, δη-
λαδή έπιπλα για να καθόμαστε.

✍ Στη συναυλία που πήγε η Αλί-
κη είχε τόσο κόσμο, που δεν είχε

κάθισμα -----κάθομαι

καθίσματα για όλους. ○ θέση

🎵 κά-θι-σμα

κάθομαι ρήμα (κάθισα/έκατσα, θα καθίσω/θα κάτσω)

☑ Όταν κάθεσαι, ακουμπάς τη λεκάνη σου πάνω σ' ένα κάθισμα ή στο πάτωμα για να μη στέκεσαι όρθιος.

✍ Ο Νίκος πήρε μία καρέκλα και **κάθισε** δίπλα στον Κώστα.

● σηκώνομαι, στέκομαι

✓ «Πόσες μέρες θα καθίσεις στο χωριό Αθηνά»;

○ μένω ● φεύγω

✓ Δεν **κάθεται** ποτέ η Αθηνά τ' απογεύματα, όλο και κάτι κάνει. Διαβάζει ή παίζει με τις φίλες

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω
κάθομαι ----- καθρέφτης

της.

◇ κάθισμα 🎵 κά-θο-μαι

καθρέφτης [ο] ουσιαστικό
(καθρέφτες)

☑️ Ο καθρέφτης είναι ένα κομμάτι γυαλί που έχει φτιαχτεί για να φαίνεται πάνω του όποιος ή ό,τι βρίσκεται μπροστά του. Με τον καθρέφτη μπορούμε να δούμε πώς είναι το πρόσωπό μας, πώς είναι ο εαυτός μας.

◇ Το πρόσωπο της κακιάς

καθρέφτης ----- καθυστερώ

βασίλισσας καθρεφτίστηκε στο τζάμι της πόρτας.

 κα-θρέ-φτης

καθρεφτίζομαι ρήμα
(καθρεφτίστηκα, θα καθρεφτιστώ) → **καθρέφτης**

καθυστερώ ρήμα (καθυστέρησα, θα καθυστερήσω)

 Όταν καθυστερείς, αργείς να φτάσεις κάπου ή να τελειώσεις κάτι. Μία μέρα ο Κώστας **καθυστέρησε** να πάει στο σχολείο, γιατί ξύπνησε αργά.

 αργώ

 Όταν το τρένο δε φτάνει στην ώρα του, έχει **καθυστέρηση**.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α καθυστερώ -----καινούριος

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

🎵 κα-θυ-στε-ρώ

καινούριος, καινούρια, καινούριο επίθετο (καινούριοι, καινούριες, καινούρια)

☑ Όταν κάτι είναι καινούριο, δεν υπάρχει από παλιά. Το έχουμε φτιάξει ή το έχουμε αγοράσει πριν από λίγο καιρό. Όταν αγοράζουμε κάτι καινούριο, είναι σε πολύ καλή κατάσταση, γιατί δεν έχει χρησιμοποιηθεί από άλλους.

✍ Στη γειτονιά άνοιξε ένα καινούριο βιβλιοπωλείο. Η Αθηνά ήταν χαρούμενη που πήρε καινούρια βιβλία.

✓ Μόλις μπήκε ο καινούριος

καινούριος ----- καιρός

χρόνος, ο θείος Τάκης άρχισε να κόβει τη βασιλόπιτα. Ο χρόνος που πήρε τη θέση του παλιού.

○ νέος ● παλιός

♪ και-νού-ριος

καιρός [ο] ουσιαστικό (καιροί)

☑ Όταν ρωτάμε τι καιρό κάνει σήμερα, ρωτάμε αν έχει κρύο ή ζέστη, αν ο ουρανός είναι καθαρός ή με σύννεφα, αν έχει αέρα, ήλιο ή βροχή.

✓ Ο καιρός είναι και ο χρόνος που μετράμε με τα λεπτά, τις ώρες, τις μέρες. ✍ Ο Κώστας και η Αθηνά έχουν πολύ καιρό να δουν την Αλίκη, γιατί δίνει εξετάσεις.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α καιρός ----- καίω

○ χρόνος

◇ καλοκαίρι, κακοκαιρία

♪ και-ρός ✍ 'ο καιρός'

καίω, καίγομαι ρήμα (έκαψα, θα κάψω)

☑ Όταν καίω κάτι, του βάζω φωτιά. Όταν κάτι καίγεται, παίρνει φωτιά και χαλάει.

✓ Όταν καίω κάτι, το ζεσταίνω πολύ.

✍ Η κυρία Μαργαρίτα έκαψε το βούτυρο κι έριξε μέσα τα μακαρόνια.

✓ Όταν καίω ρεύμα, βενζίνη ή πετρέλαιο, το ξοδεύω.

✍ «Η κουζίνα μας καίει πολύ ρεύμα» είπε ο κύριος Γιάννης.

✓ Όταν κάτι καίει, είναι πολύ ζεστό ή μας ενοχλεί. ✎ «Ο ήλιος καίει. Αθηνά, βάλε το καπέλο σου» είπε ο θείος Αλέκος.

◇ Όταν καίγεσαι, πονάς πολύ από το κάψιμο. Ένα καυτερό φαγητό μάς καίει τη γλώσσα, γιατί έχει πολύ πιπέρι ή άλλα μπαχαρικά που καίνε.

🎵 καί-ω

«Τι κρίμα, η μαμά ξέχασε το σίδερο πάνω στο ρούχο κι αυτό καήκε!» σκέφτηκε η Αθηνά.

κακά [τα] ουσιαστικό

☑ Κάνουμε **κακά** για να καθαρίσει ο οργανισμός μας από τα άχρηστα μέρη των τροφών. Συνήθως χρησιμοποιούμε τη λέξη αυτή όταν μιλάμε με τους φίλους μας και όχι όταν γράφουμε. 🎵 κα-κά

κακάδι [το] ουσιαστικό
(κακάδια)

☑ Όταν μία πληγή κλείνει, σχηματίζεται ένα **κακάδι** που ξεραίνεται όλο και περισσότερο, μέχρι να πέσει. 🎵 κα-κά-δι

κακάο [το] ουσιαστικό

☑ Η σοκολάτα γίνεται από

κακάο ----- κακοκαιρία

κακάο, δηλαδή έναν σπόρο από ένα δέντρο που λέγεται **κακαόδέντρο**. Το **κακάο** γίνεται ρόφημα και το πίνουμε. Το βάζουμε στα γλυκά. 🎵 κα-κά-ο

κακαρίζω ρήμα (κακάρισα, θα κακαρίσω) → κότα

κακία [η] ουσιαστικό (κακίες) → κακός

κακοκαιρία [η] ουσιαστικό (κακοκαιρίες)

☑ Όταν ο καιρός είναι κακός, έχει **κακοκαιρία**.

✍ «Δε λέει να σταματήσει η **κακοκαιρία**, φυσάει πολύ.

κακοκαιρία -----κακομαθαίνω

Κι εγώ που ήθελα εκδρομή!» είπε ο Κώστας.

◇ **καλοκαίρι, καιρός**

♪ **κα-κο-και-ρί-α**

κακομαθαίνω ρήμα
(κακόμαθα, θα κακομάθω)

✓ Όταν κακομαθαίνεις κάποιον, του κάνεις όλα τα χατίρια, κι αυτός συνηθίζει να έχει από σένα ό,τι ζητήσει.

✎ **Η Αθηνά κακομαθαίνει τη**

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με την εκδρομή του Κώστα ψάξε στις λέξεις απότομος, εκδρομή, επιμένω, κακοκαιρία, ακυρώνω, πρόγραμμα, σέβομαι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **κακομαθαίνω -----κακόμοιρος**

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

Ροζαλία, την παίρνει στο κρεβάτι της και της δίνει να φάει μόνο ό,τι της αρέσει. ○ καλομαθαίνω

◇ Ένα κακομαθημένο παιδί είναι ένα ανυπόφορο παιδί που νομίζει πως μπορεί να έχει και να κάνει ό,τι θέλει.

○ καλομαθημένος

♪ κα-κο-μα-θαί-νω

κακόμοιρος, κακόμοιρη, κακόμοιρο επίθετο (κακόμοιροι, κακόμοιρες, κακόμοιρα)

☑ Κακόμοιρο λέμε αυτόν που είναι δυστυχισμένος, που του έχει τύχει κάποιο κακό και τον λυπόμαστε.

κακόμοιρος ----- κακός

 «Το κακόμοιρο το γατάκι πεινάει και κρυώνει» είπε ένα κοριτσάκι, όταν είδε τη Ροζαλία μόνη και βρεγμένη στον δρόμο.

○ καημένος ◇ **κακομοίρης**

♪ κα-κό-μοι-ρος

κακός, κακή και **κακιά, κακό** επίθετο (κακοί, κακές, κακά) (Συνήθως χρησιμοποιούμε τη λέξη αυτή όταν μιλάμε με τους φίλους μας και όχι όταν γράφουμε.)

 Όταν κάποιος είναι **κακός**, θέλει να βλάψει τους άλλους.

 Η βασίλισσα είναι πολύ **κακιά**. Θέλει το κακό της Χιονάτης, γιατί είναι η πιο όμορφη.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α κακός ----- κάκτος

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

✓ Όταν κάτι είναι κακό, είναι δυσάρεστο, δεν προσφέρει ευχαρίστηση. ✍ «Το φαγητό χθες ήταν πολύ κακό, δε μου άρεσε καθόλου» είπε ο κύριος Μιχάλης στη θεία του. ● καλός

κ ♦ Η βασίλισσα νιώθει κακία για τη Χιονάτη. ● καλοσύνη
Σκάει από το κακό της.
🎵 κα-κός

κάκτος [ο] ουσιαστικό (κάκτοι)

☑ Ο κάκτος είναι ένα φυτό με πολλά αγκάθια που φυτρώνει στις ζεστές χώρες.

🎵 κά-κτος

κάκτος ----- καλάθι

Ένας κάκτος με πολλά αγκάθια!

καλά επίρρημα

☑ Όταν κάτι γίνεται με τον σωστό τρόπο, γίνεται **καλά**.

○ σωστά ● κακά, άσχημα

✓ Όταν είμαστε **καλά**, δεν είμαστε άρρωστοι. ✍ «Ο κύριος Μιχάλης είναι σήμερα **καλά**, έχει καλή διάθεση». ● άσχημα

✓ Όταν ο γιατρός κάνει **καλά** κάποιον, τον θεραπεύει.

◇ **καλός** 🎵 κα-λά

καλάθι [το] ουσιαστικό
(καλάθια)

☑ Το **καλάθι** είναι ψάθινο κι έχει

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α καλάθι ----- καλάθι

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

ένα ή δύο χερούλια. Στο καλάθι βάζουμε τα ψώνια μας ή άλλα πράγματα που θέλουμε να μεταφέρουμε.

✓ Στο μπάσκει το καλάθι είναι ένα δίχτυ που κρέμεται από ένα στεφάνι. Όταν κάποιος βάζει τη μπάλα στο καλάθι του αντιπάλου, λέμε ότι βάζει καλάθι.

◇ Στο καλάθι των αχρήστων πετάμε άχρηστα πράγματα.

♪ κα-λά-θι

Η Κοκκινοσκουφίτσα γέμισε το καλάθι της με φρούτα.

καλαμάκι [το] ουσιαστικό
(καλαμάκια)

✓ Το καλαμάκι είναι ένας μικρός πλαστικός σωλήνας που βάζουμε στο στόμα μας για να ρουφήξουμε κάποιο ποτό.

◇ **καλάμι** 🎵 κα-λα-μά-κι

🖋 'το πάρτι'

καλαμάρι [το] ουσιαστικό
(καλαμάρια)

✓ Το καλαμάρι είναι ζώο της θάλασσας. Το σώμα του μοιάζει με σωλήνα που έχει στην άκρη του δέκα πλοκάμια. Όταν κινδυνεύει από κάτι, χύνει ένα υγρό που κάνει τα νερά να θολώνουν.

🎵 κα-λα-μά-ρι 🖋 'η θάλασσα'

α **καλάμι** ----- **καλαμπόκι**

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καλάμι [το] ουσιαστικό
(καλάμια)

☑ Το καλάμι είναι φυτό που φυτρώνει σε ζεστές χώρες και κοντά σε νερό. Είναι κούφιο από μέσα, μοιάζει με σωλήνα και λυγίζει χωρίς να σπάει εύκολα.

✓ Το καλάμι είναι και το μπροστινό κόκαλο της γάμπας.

◇ **καλαμάκι** 🎵 κα-λά-μι

καλαμπόκι [το] ουσιαστικό
(καλαμπόκια)

☑ Το καλαμπόκι είναι ένα δημητριακό με κίτρινα σπόρια. Με το καλαμπόκι φτιάχνουμε ποπ κορν ή το τρώμε βραστό ή ψητό.

καλαμπόκι ----- κάλαντα

🎵 κα-λα-μπό-κι

καλαμπούρι [το] ουσιαστικό
(καλαμπούρια)

☑ Το καλαμπούρι είναι κάτι α-
στείο που διηγείται κάποιος.

○ αστείο, ανέκδοτο

🎵 κα-λα-μπού-ρι

κάλαντα [τα] ουσιαστικό

☑ Τα κάλαντα είναι τα τραγού-
δια που λένε τα παιδιά από
πόρτα σε πόρτα την παραμονή
των Χριστουγέννων, της Πρωτο-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

κάλαντα ----- καληνύχτα

χρονιάς και των Θεοφανίων.

🎵 κά-λα-ντα

**καλεσμένος, καλεσμένη, κα-
λεσμένο** μετοχή (καλεσμένοι,
καλεσμένες, καλεσμένα)

➔ καλώ

καλημέρα [η] ουσιαστικό

☑ Όταν λες καλημέρα, χαιρετάς
κάποιον που συναντάς το πρωί.

◇ Όταν λες καλημέρα, καλημε-
ρίζεις κάποιον. καλός

🎵 κα-λη-μέ-ρα

καληνύχτα [η] ουσιαστικό

☑ Όταν λες καληνύχτα, χαιρε-
τάς κάποιον το βράδυ πριν πας

καληνύχτα ----- καλλιεργώ

για ύπνο.

◇ Όταν λες καληνύχτα, καληνυχτίζεις κάποιον. καλός

🎵 κα-λη-νύ-χτα

καλησπέρα [η] ουσιαστικό

☑ Όταν λες καλησπέρα, χαιρετάς κάποιον που συναντάς το απόγευμα ή το βράδυ.

◇ Λέγοντας καλησπέρα, καλησπερίζεις κάποιον. καλός

🎵 κα-λη-σπέ-ρα

καλλιεργώ, καλλιεργούμαι

ρήμα (καλλιέργησα, θα καλλιεργήσω)

☑ Όταν ο γεωργός καλλιεργεί το χωράφι του, σκάβει, σπέρνει

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α καλλιεργώ ----- καλλιτέχνης

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

και ποτίζει τη γη για να φυτρώσουν δημητριακά ή λαχανικά. Όταν κάνει καλό καιρό, η καλλιέργεια των χωραφιών γίνεται πιο εύκολα.

✓ Όταν καλλιεργείσαι, μορφώνεσαι, αποκτάς όλο και περισσότερες γνώσεις, αποκτάς καλλιέργεια.

◇ καλλιέργεια 🎵 καλ-λι-ερ-γώ

καλλιτέχνης [ο], **καλλιτέχνιδα** [η] ουσιαστικό (καλλιτέχνες, καλλιτέχνιδες)

☑ Οι ζωγράφοι, οι γλύπτες, οι μουσικοί, οι ηθοποιοί, οι τραγουδιστές είναι καλλιτέχνες, δηλαδή άνθρωποι που δημιουργ-

καλλιτέχνης ----- καλλυντικό

γούν έργα τέχνης.

◇ **τέχνη** 🎵 καλ-λι-τέ-χνης

καλλονή [η] ουσιαστικό
(καλλονές)

☑ Μία γυναίκα με σπάνια ομορφιά είναι καλλονή. 🎵 καλ-λο-νή

καλλυντικό [το] ουσιαστικό
(καλλυντικά)

☑ Καλλυντικά είναι οι κρέμες για το πρόσωπο και το σώμα, τα ρουζ και τα κραγιόν, τα σαμπουάν και τα σαπούνια, δηλαδή όλα τα προϊόντα που χρησιμοποιούμε για να κάνουμε καλύτερη την εμφάνισή μας.

🎵 καλ-λυ-ντι-κό

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καλόγερος ----- καλοκαίρι

καλόγερος [ο], **καλόγρια** [η]

ουσιαστικό

(καλόγεροι, καλόγριες)

☑ Ο καλόγερος και η καλόγρια ζουν σε μοναστήρι, μακριά από τον κόσμο και ασχολούνται με τη θρησκεία τους και τους κανόνες του μοναστηριού.

○ μοναχός

◇ **καλός** 🎵 κα-λό-γε-ρος

καλοκαίρι [το] ουσιαστικό

(καλοκαίρια)

☑ Το καλοκαίρι είναι η εποχή του χρόνου μετά την άνοιξη. Το καλοκαίρι κάνει πολύ καλό καιρό κι η μέρα μεγαλώνει.

καλοκαίρι -----καλομαθαίνω

◇ Στην Ελλάδα το καλοκαίρι έχει πάντα καλοκαιρία, δηλαδή έχει πάντα καλό καιρό. ● κακοκαιρία
Το καλοκαίρι φοράμε καλοκαιρινά ρούχα ● χειμερινός καλός, καιρός

🎵 κα-λο-καί-ρι

✍️ 'οι εποχές-οι μήνες-οι μέρες'

καλομαθαίνω ρήμα
(καλόμαθα, θα καλομάθω)

☑️ Όταν καλομαθαίνεις κάποιον, του κάνεις τη ζωή πολύ εύκολη, έχει όλες τις ανέσεις και δύσκολα δέχεται τις δυσκολίες. Τον κάνεις καλομαθημένο.

✍️ Η Αλίκη είναι πολύ καλομαθημένη. Ο θείος Τάκης της αγο-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καλομαθαίνω ----- καλοριφέρ

ράζει καθετί που θέλει. Η Αλίκη
έχει **καλομάθει** να αποκτά ό,τι
θελήσει. ○ **κακομαθαίνω**

♪ **κα-λο-μα-θαί-νω**

καλοριφέρ [το] ουσιαστικό

☑ Τώρα πια σε κάθε δωμάτιο έχει
καλοριφέρ για να ζεσταινόμα-
στε. Άλλοτε ζεσταινόταν ο κό-
σμος με σόμπες και τζάκια.

♪ **κα-λο-ρι-φέρ**

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε
στον ενικό ούτε
στον
πληθυντικό
αριθμό.

καλός, καλή, καλό επίθετο
(καλοί, καλές, καλά)

☑ Όταν κάτι είναι καλό, μας αρέσει, μας είναι ευχάριστο.

✍ «Η ζωγραφιά της Αθηνάς είναι πολύ καλή αυτή τη φορά» είπε η θεία Κατερίνα. «Μμμ, καλούτσικη είναι» απάντησε ο Κώστας.

✓ Ο κύριος Δημήτρης είναι πολύ καλός άνθρωπος, βοηθάει όποιον έχει ανάγκη κι είναι πάντα χαμογελαστός.

✓ Η Αθηνά είναι πολύ καλή στο μπάσκετ. Φέτος μπήκε στην ομάδα του σχολείου. ● κακός

◇ Πολλές φορές η δασκάλα, αν και σκέφτεται το καλό των παιδιών, γίνεται πολύ αυστηρή.

καλός----- καλοσύνη

● κακό «Κώστα, πάλι φόρεσες την μπλούζα σου ανάποδα, γύρνα την από την καλή» είπε η κυρία Μαργαρίτα. «Ελπίζω να είναι στις καλές της σήμερα» σκέφτηκε ο Κώστας. ● στις κακές της καλούτσικος, καλοσύνη
 🎵 κα-λός

καλοσύνη [η] ουσιαστικό
 (καλοσύνες)

☑ Η καλοσύνη του κυρίου Δημήτρη είναι γνωστή, γι' αυτό όλοι στη γειτονιά λυπήθηκαν, όταν έμαθαν πως τον έκλεψαν.

● κακία

◇ καλός 🎵 κα-λο-σύ-νη

καλσόν [το] ουσιαστικό

☑ Τα καλσόν είναι πολύ λεπτές κάλτσες. Φτιάχνονται συνήθως από νάilon και καλύπτουν ολόκληρα τα πόδια μας μέχρι τη μεση. 🎵 καλ-σόν

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό. Λέμε και καλτσόν.
✍ 'τα ρούχα'

κάλτσα [η] ουσιαστικό
(κάλτσες)

☑ Οι κάλτσες είναι μάλλινες ή βαμβακερές και τις φοράμε μέσα από τα παπούτσια για να κρατάμε τα πόδια μας ζεστά.

🎵 κάλ-τσα ✍ 'τα ρούχα'

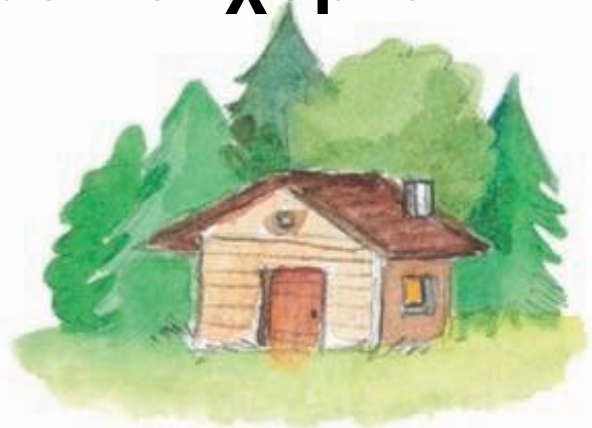
α **καλύβα** ----- **καλύπτω**

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καλύβα [η] ουσιαστικό
(καλύβες)

✓ Η καλύβα είναι ένα μικρό σπíti φτιαγμένο πρόχειρα από ξύλα, πέτρες, χώμα και χόρτα.

♪ κα-λύ-βα

Μια καλύβα
από ξύλα.

κάλυμμα [το] ουσιαστικό
(καλύμματα) → καλύπτω

καλύπτω, καλύπτομαι ρήμα
(κάλυψα, θα καλύψω)

✓ Όταν καλύπτεις κάτι, βάζεις κάτι πάνω του έτσι ώστε να μη

καλύπτω ----- καλυτερεύω

φαίνεται.

 Χθες ο πατέρας του Ίγκλι έβαφε το σαλόνι και κάλυψε όλα τα έπιπλα με σεντόνια για να μην τα λερώσει.

○ σκεπάζω ● ξεσκεπάζω

◇ Τον χειμώνα βάζουμε τα χειμωνιάτικα καλύμματα στον καναπέ. ○ σκέπασμα

 κα-λύ-πτω

καλυτερεύω ρήμα (καλυτέρευσα, θα καλυτερεύσω)

 Όταν κάτι γίνεται ή πάει όλο και πιο καλά, καλυτερεύει.

● χειροτερεύω ◇ Όταν κάτι καλυτερεύει, γίνεται καλύτερο.

● χειρότερο καλός

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω
καλυτερεύω ----- καλώ

 κα-λυ-τε-ρεύ-ω

καλύτερος, καλύτερη, καλύτερο επίθετο (καλύτεροι, καλύτερες, καλύτερα) → **καλυτερεύω**

καλώ ρήμα
(κάλεσα, θα καλέσω)

 Όταν καλείς κάποιον, του ζητάς να έρθει στο σπίτι σου, να έρθει κοντά σου ή να πάει κάπου.

 Η Αθηνά νόμιζε πως η Ελένη δεν την κάλεσε στα γενέθλιά της. ○ προσκαλώ

 Ο κύριος Δημήτρης κάλεσε την αστυνομία, γιατί μπήκαν κλέφτες στο μαγαζί του. ○ φωνάζω

καλώ----- καλωσορίζω

◇ Όμως η Ελένη ήταν η πρώτη στη λίστα των **καλεσμένων** της Αθηνάς. **προσκαλώ, πρόσκληση, κλήση** 🎵 κα-λώ

καλώδιο [το] ουσιαστικό
(καλώδια)

☑ Οι ηλεκτρικές συσκευές όπως η τηλεόραση, το ραδιόφωνο και το μίξερ λειτουργούν μ' ένα **καλώδιο** που φτάνει μέχρι μία πρίζα απ' όπου παίρνει ηλεκτρικό ρεύμα. 🎵 κα-λώ-δι-ο

καλωσορίζω ρήμα
(καλωσόρισα, θα καλωσορίσω)

☑ Όταν έρχεται κάποιος που

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω
καλωσορίζω -----καμάκι

περίμενες, τον καλωσορίζεις, δηλαδή του δείχνεις ότι χαίρεσαι για τον ερχομό του λέγοντας: «Καλωσόρισες», «Καλωσήρθες» ή «Καλώς τον».

○ υποδέχομαι

♪ κα-λω-σο-ρί-ζω

καμάκι [το] ουσιαστικό (καμάκια) ☒ Το καμάκι είναι ένα μυτερό εργαλείο που χρησιμοποιούμε για να καρφώσουμε το ψάρι που θέλουμε να πιάσουμε. **◇ Με το καμάκι καμακώνουμε ψάρια και χταπόδια στη θάλασσα.** ♪ κα-μά-κι

καμακώνω-----καμαρώνω

καμακώνω, καμακώνομαι ρήμα (καμάκωσα, θα καμακώσω)
→ καμάκι

καμάρα [η] ουσιαστικό
(καμάρες)

☑ Όταν το ταβάνι δεν είναι επίπεδο αλλά στρογγυλεύει όπως το τόξο, λέμε πως κάνει καμάρα.

 Η γέφυρα στο χωριό του θείου Αλέκου κάνει καμάρα.

 κα-μά-ρα

καμάρι [το] ουσιαστικό
(καμάρια) → καμαρώνω

καμαρώνω ρήμα (καμάρωσα, θα καμαρώσω)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α καμαρώνω ----- καμαρώνω

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

☑ Όταν καμαρώνεις κάποιον ή κάτι, είσαι περήφανος και λες καλά λόγια γι' αυτά. Όταν καμαρώνεις για κάτι που έχεις, αισθάνεσαι μεγάλη περηφάνια που το έχεις.

✍ Από τότε που η Χιονάτη μένει με τους εφτά νάνους, αυτοί καμαρώνουν για το νοικοκυρεμένο τους σπίτι.

◇ Όμως το αληθινό τους καμάρι είναι η ίδια η Χιονάτη με την ομορφιά της και την ευγένειά της. Από τότε που μένει μαζί τους περπατάνε καμαρωτοί καμαρωτοί, θα έλεγε κανείς πως ψηλώσανε από το πολύ καμάρι.

🎵 κα-μα-ρώ-νω

καμαρωτός-----κάμερα

**καμαρωτός, καμαρωτή, κα-
μαρωτό** επίθετο
(καμαρωτοί,καμαρωτές, καμα-
ρωτά) → **καμαρώνω**

κάμερα [η] ουσιαστικό
(κάμερες)

☑ Με την **κάμερα** μπορούμε να
φτιάξουμε μία ταινία. Με την κά-
μερα τραβάμε ταινία αυτό που
βλέπουμε. Η κινηματογραφική
κάμερα είναι για τον κινηματο-
γράφο, η τηλεοπτική για την τη-
λεόραση, και με τη **βιντεοκά-
μερα** μπορούμε να φτιάξουμε
μία ταινία για να τη δούμε στο
βίντεο. 🎵 **κά-με-ρα**

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καμήλα ----- καμηλοπάρδαλη

καμήλα [η] ουσιαστικό
(καμήλες)

☑ Η καμήλα είναι ζώο της ερήμου. Έχει μία ή δύο καμπούρες και είναι το μέσο μεταφοράς των κατοίκων, γιατί μπορεί να κάνει πολύ δρόμο χωρίς να πει νερό.

◇ καμηλοπάρδαλη 🎵 κα-μή-λα
Δες έρημος

καμηλοπάρδαλη [η] ουσιαστικό
(καμηλοπαρδάλεις)

☑ Η καμηλοπάρδαλη είναι ένα μεγάλο ζώο με πολύ μακρύ λαιμό που ζει στην Αφρική.

◇ καμήλα

🎵 κα-μη-λο-πάρ-δα-λη

🖋 'τα ζώα'

καμινάδα-----καμπάνα

καμινάδα [η] ουσιαστικό
(καμινάδες)

☑ Η καμινάδα είναι στη σκεπή του σπιτιού. Χρησιμεύει για να βγαίνει ο καπνός που δημιουργείται από τα ξύλα που καίγονται στο τζάκι.

🎵 κα-μι-νά-δα

καμπάνα [η] ουσιαστικό
(καμπάνες)

☑ Η καμπάνα βρίσκεται στο

Έχω καμπούρα και αντέχω στη ζέστη. Ποια είμαι;

.....

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καμπάνα ----- κάμπιγκ

καμπαναριό κάθε εκκλησίας.

Όταν χτυπάει η καμπάνα, καλεί τους πιστούς στη λειτουργία ή αναγγέλλει ένα χαρούμενο ή ένα λυπητερό γεγονός.

◇ **καμπαναριό** 🎵 κα-μπά-να

Δες εκκλησία

κάμπια [η] ουσιαστικό
(κάμπιες)

☑️ Η κάμπια είναι σαν σκουλήκι. Όταν βγει από το κουκούλι της, αλλάζει σιγά σιγά και γίνεται έντομο.

🎵 κά-μπια 🖋️ 'τα έντομα'

κάμπιγκ [το] ουσιαστικό

☑️ Όταν κάνεις κάμπιγκ, κάνεις

κάμπινγκ ----- καμπίνα

διακοπές σε σκηνή ή τροχόσπιτο.

✓ Το **κάμπινγκ** είναι ένα οργανωμένο μέρος στην εξοχή όπου μπορεί κανείς να στήσει τη σκηνή του ή να βάλει το τροχόσπιτό του. 🎵 **κά-μπινγκ**

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

καμπίνα [η] ουσιαστικό
(καμπίνες)

☑ Η **καμπίνα** είναι ένας μικρός κλειστός χώρος που υπάρχει στα πλοία, στα αεροπλάνα και στις παραλίες. Στις **καμπίνες** των πλοίων κοιμούνται οι επι-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **καμπίνα** ----- **καμπούρα**

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι

βάτες. Ο πιλότος του στην κα-
μπίνα του για να το οδηγήσει. Σε
πολλές παραλίες υπάρχουν κα-
μπίνες για να βγάζουμε εκεί τα
ρούχα μας και να βάζουμε το
μαγιό μας. 🎵 κα-μπί-να

κ

λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

κάμπος [ο] ουσιαστικό (κάμποι)

☑ Οι κάμποι είναι μέρη γεμάτα
λιβάδια και χωράφια. Στους κά-
μπους η γη καλλιεργείται πιο
εύκολα απ' ό,τι στα βουνά, γιατί
είναι επίπεδη. ○ πεδιάδα

🎵 κά-μπος

καμπούρα [η] ουσιαστικό
(καμπούρες)

☑ Όταν γερνάμε, καμιά φορά

καμπούρα ----- καμπούρης

κάνουμε καμπούρα, δηλαδή η πλάτη μας γίνεται στρογγυλή και άσχημη.

 Η Χιονάτη είδε μία γριά με καμπούρα να την πλησιάζει. Δεν ήξερε πως είναι η κακιά βασίλισσα.

◇ Οι γονείς του Νίκου του φωνάζουν να κάθεται με ίσια πλάτη όταν διαβάζει και να μην καμπουριάζει, γιατί θα γίνει καμπούρης. κα-μπού-ρα

καμπούρης, καμπούρα, καμπούρικο επίθετο
(καμπούρηδες, καμπούρες, καμπούρικα) → καμπούρα

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καμπουριάζω ----- καμπύλος

καμπουριάζω ρήμα
(καμπούριασα, θα καμπου-
ριάσω) → καμπούρα

καμπύλος, καμπύλη, καμπύλο
επίθετο (καμπύλοι, καμπύλες,
καμπύλα)

☑ Μία γραμμή είναι καμπύλη,
όταν είναι στρογγυλεμένη και
μοιάζει με τόξο.

✍ Το ουράνιο τόξο είναι καμπύ-
λο κι έχει ωραία χρώματα.

◇ Μία καμπύλη γραμμή τη λέμε
απλά καμπύλη. Όταν κάτι έχει
καμπύλες είναι καμπυλωτό.

🎵 κα-μπύ-λος

καμπυλωτός ----- κανάλι

καμπυλωτός, καμπυλωτή, καμπυλωτό επίθετο (καμπυλωτοί, καμπυλωτές, καμπυλωτά)
→ **καμπύλος**

κανακεύω ρήμα (κανάκεψα, θα κανακέψω)

✓ Όταν κανακεύουμε ένα παιδί, το φροντίζουμε με πολλή αγάπη, το χαϊδεύουμε συνέχεια και του λέμε γλυκά λόγια.

◇ Το παιδί που το φροντίζουν πολύ και του κάνουν όλα τα χατίρια το λένε κοροϊδευτικά **κανακάρη**. 🎵 κα-να-κεύ-ω

κανάλι [το] ουσιαστικό (κανάλια)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α κανάλι ----- καναπές

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

☑ Το **κανάλι** είναι ένα τεχνητό ποτάμι που έχει γίνει για να περνάνε τα πλοία. ✍ «Στη Βενετία έχει πολλά **κανάλια**, είναι σαν μία πόλη χτισμένη στο νερό» είπε ο θείος Τάκης.

✓ Το τηλεοπτικό **κανάλι** είναι ένας τηλεοπτικός σταθμός.

✍ Η Αθηνά αλλάζει **κανάλι** κατά τις έξι το απόγευμα για να δει την αγαπημένη της σειρά.

🎵 κα-νά-λι

καναπές [ο] ουσιαστικό (καναπέδες)

☑ Ο **καναπές** είναι στο σαλόνι του σπιτιού και μοιάζει με μεγάλη πολυθρόνα.

καναπές ----- καναρίνι

Στον καναπέ μπορούμε να καθίσουμε μόνοι ή και με άλλους ή ακόμη να ξαπλώσουμε για να ξεκουραστούμε.

🎵 κα-να-πές

καναρίνι [το] ουσιαστικό
(καναρίνια)

☑ Το καναρίνι είναι ένα μικρό πουλί που κελαηδάει πολύ όμορφα κι έχει κίτρινα φτερά. Ζει σε κλουβί.

🎵 κα-να-ρί-νι

- Ο Κώστας έχει
ένα καναρίνι.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **καναρίνι**----- **κανάτα**

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
**Θυμάσαι ποιο είναι τ' όνομά
του;**

κανάτα [η] ουσιαστικό
(κανάτες)

☑ Η κανάτα είναι ένα πήλινο ή
γυάλινο δοχείο με χερούλι. Με
την κανάτα σερβίρουμε κρασί,
γάλα, χυμό ή νερό.

✓ Μία κανάτα είναι και όσο
υγρό χωράει η κανάτα.

✍ Έκανε τόση ζέστη
που μετά το
περπάτημα
η Αλίκη ήπια όλη
την κανάτα.

🎵 κα-νά-τα

κανόνας [ο] ουσιαστικό
(κανόνες)

☑ Ένας κανόνας λέει τι μπορούμε και τι δεν μπορούμε να κάνουμε.

✎ «Κάθε παιχνίδι έχει τους κανόνες του, δεν μπορείς να κάνεις εσύ ό,τι θέλεις» είπε η δασκάλα στον Νίκο που έκανε ζαβολιές.

◈ Τα φανάρια κανονίζουν την κυκλοφορία στους δρόμους. Όταν κανονίζεις μία γιορτή, τη σχεδιάζεις. κανονικός

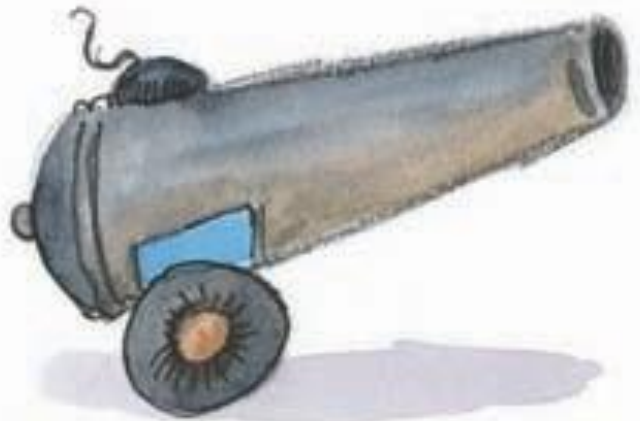
🎵 κα-νό-νας

κανόνι [το] ουσιαστικό
(κανόνια)

κανόνι ----- κανονικός

☑ Το κανόνι ήταν ένα μεγάλο όπλο που έριχνε μεγάλες μπάλες πολύ μακριά. Στους πολέμους χρησιμοποιούνται σήμερα πιο μοντέρνα όπλα.

🎵 κα-νό-νι

κανονίζω, κανονίζομαι ρήμα
(κανόνισα, θα κανονίσω)
→ κανόνας

**κανονικός, κανονική, κανο-
νικό** επίθετο (κανονικοί, κανο-
νικές, κανονικά)

☑ **Κάτι είναι κανονικό, όταν δεν είναι ούτε πολύ μεγάλο ούτε πολύ μικρό ούτε πολύ χοντρό ούτε πολύ λεπτό.**

✍ **Στην εκδρομή ο Κώστας προχωρούσε με κανονικό βήμα. Ούτε πολύ αργά αλλά ούτε και πολύ γρήγορα.**

○ **φυσιολογικός, φυσικός**

✓ **«Ο κανονικός δρόμος για να πάμε στο χωριό με αυτοκίνητο είναι αυτός που στρίβει αριστερά»**
είπε ο θείος Αλέκος στον Κώστα.
Ο σωστός δρόμος είναι αυτός
στ' αριστερά.

◇ **κανονικά** 🎵 **κα-νο-νι-κός**

καντήλι [το] ουσιαστικό

α καντήλι ----- καντίνα

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

(καντήλια)

✓ Το καντήλι είναι ένα γυάλινο χρωματιστό δοχείο που καίει λάδι και κρέμεται συνήθως μέσα στις εκκλησίες μπροστά στις εικόνες για να τις φωτίζει με μία μικρή φωτιά.

♪ κα-ντή-λι

καντίνα [η] ουσιαστικό (καντίνες)

✓ Στο σχολείο μπορεί κανείς ν' αγοράσει τυρόπιτα, σάντουιτς και πορτοκαλάδα στην καντίνα.

○ κυλικείο

♪ κα-ντί-να

καουμπόης ----- κάπα

καουμπόης [ο], **καουμπόισσα** [η] ουσιαστικό (καουμπόηδες, καουμπόισσες)

☑ Στην Αμερική ο καουμπόης είναι αυτός που φυλάει τις αγελάδες. Καουμπόηδες λέμε και τους Αμερικανούς ήρωες του κινηματογράφου που πολεμούν με τους Ινδιάνους.

🎵 καου-μπό-ης

κάπα [η] ουσιαστικό (κάπες)

☑ Οι γυναίκες φοράνε κάπα πάνω από τα ρούχα τους για να προστατευτούν από το κρύο. Η κάπα δεν έχει μανίκια και μπορεί να είναι αδιάβροχη ή μάλλινη.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **κάπα** ----- **καπέλο**

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

Κάπα φορούν και οι βοσκοί.

🎵 **κά-πα** **Δες βοσκός**

καπάκι [το] ουσιαστικό (καπά-
κια) ☒ Με το καπάκι κλείνουμε
μία κατσαρόλα,
ένα κουτί ή
ένα μπαούλο.

🎵 **κα-πά-κι**

καπέλο [το] ουσιαστικό
(καπέλα)

☒ Φοράμε καπέλο για να προ-
στατέψουμε το κεφάλι μας από
το κρύο τον χειμώνα ή από τον
ήλιο το καλοκαίρι.

🎵 **κα-πέ-λο** ✍️ **‘τα ρούχα’**

καπετάνιος-----καπνίζω

καπετάνιος [ο], **καπετάνισσα** [η] ουσιαστικό (καπετάνιοι, καπετάνισσες)

☑ Ο καπετάνιος είναι ο αρχηγός σ' ένα πλοίο, είναι αυτός που αποφασίζει για όλα.

🎵 κα-πε-τά-νιος

- Καπετάνισσα έλεγαν παλιά και τη γυναίκα του καπετάνιου.

καπνίζω ρήμα (κάπνισα, θα καπνίσω)

☑ Όταν καπνίζει κάποιος, ρουφάει και καταπίνει τον καπνό ενός αναμμένου τσιγάρου.

◇ Ο κύριος Δημήτρης όλο λέει πως θα κόψει το κάπνισμα αλλά δεν τα έχει καταφέρει ακόμη.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **καπνίζω** ----- **καπνός**

β
γ **καπνός** 🎵 **κα-πνί-ζω**

δ
ε **καπνός** [ο] ουσιαστικό (καπνοί)

ζ
η ☒ Όταν καίγεται κάτι, βγαίνει
θ **καπνός.** ✎ Η κυρία Μαργαρίτα
ι ξέχασε το φαγητό στην κατσα-
κ ρόλα και η κουζίνα γέμισε **καπνό.**

λ ☒ (πληθυντικός τα καπνά) Ο κα-
μ **πνός** είναι ένα φυτό που με τα
ν φύλλα του, αφού πρώτα τα ξε-
ξ **ράνουμε,** κάνουμε τα τσιγάρα
ο και τα **πούρα.**

π ☒ Ο **καπνός** είναι και το προϊόν
ρ του καπνού, τα ξεραμένα και ψι-
σ λοκομμένα φύλλα που βρίσκο-
τ νται μέσα στα τσιγάρα.

υ **◇ καπνίζω** 🎵 **κα-πνός**

φ **Δες καμινάδα**

χ
ψ
ω

καπό ----- καπρίτσιο

καπό [το] ουσιαστικό

☑ Το **καπό** είναι το κάλυμμα της μηχανής του αυτοκινήτου και βρίσκεται στο μπροστινό μέρος.

🎵 κα-πό

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

καπρίτσιο [το] ουσιαστικό
(καπρίτσια)

☑ Όταν κάνεις καπρίτσια, θυμώνεις και κάνεις φασαρία για να ικανοποιηθούν όλες σου οι επιθυμίες. ✍ Οι αδελφές της Σταχτοπούτας είναι πολύ κακομαθημένες, όλο **καπρίτσια**.

🎵 κα-πρί-τσιο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καράβι ----- Καραγκιόζης

καράβι [το] ουσιαστικό
(καράβια)

☑ Με το καράβι ταξιδεύουμε στη θάλασσα. ○ πλοίο 🎵 κα-ρά-βι

Καραγκιόζης [ο] ουσιαστικό

☑ Στο θέατρο σκιών ο Καραγκιόζης είναι μία φιγούρα από χαρτόνι που την κουνάει κάποιος πίσω από άσπρο σεντόνι για ν' αφήνει τη σκιά της. Είναι πολύ φτωχός και οι ιστορίες που ζει μας κάνουν να γελάμε. Άλλες φιγούρες είναι ο Χατζιαβάτης, ο μπάρμπα-Γιώργος και το Κολλητήρι.

Καραγκιόζη λέμε και κοροϊδευτικά κάποιον που γίνεται ρεζίλι

Καραγκιόζης----- καραμέλα

και προκαλεί γέλιο.

 Ο Νίκος κάνει τον καραγκιόζη για να γελάσει η Αθηνά.

 Κα-ρα-γκιό-ζης

καραμέλα [η] ουσιαστικό
(καραμέλες)

 Οι καραμέλες είναι φτιαγμένες από ζάχαρη, έχουν ευχάριστη γεύση και διάφορα σχήματα και χρώματα. κα-ρα-μέ-λα

 'το πάρτι'

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καράτε ----- **καρβέλι**

καράτε [το] ουσιαστικό

☑ Το **καράτε** είναι ένα ιαπωνικό άθλημα πάλης. 🎵 **κα-ρά-τε**
- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

καράφα [η] ουσιαστικό
(καράφες)

☑ Η **καράφα** είναι μία γυάλινη κανάτα για το νερό ή το κρασί. Την **καράφα** την έχουμε στο τραπέζι.

○ κανάτα 🎵 **κα-ρά-φα**

καρβέλι [το] ουσιαστικό
(καρβέλι)

καρβέλι ----- κάρβουνο

☑ Ένα καρβέλι ψωμί είναι ένα ψωμί με στρογγυλό σχήμα.

🎵 καρ-βέ-λι

κάρβουνο [το] ουσιαστικό
(κάρβουνα)

☑ Το κάρβουνο βγαίνει από τ' ανθρακωρυχεία. Είναι καμένο ξύλο, μοιάζει όμως με μαύρη πέτρα και μπορεί να καίει για πολλή ώρα και να μας ζεσταίνει. Το χρησιμοποιούμε και στις ψησταριές για να ψήνουμε το κρέας.

✓ Όλα έγιναν κάρβουνο μετά την πυρκαγιά στο σπίτι δίπλα στο μαγαζί του κυρίου Δημήτρη. Ευτυχώς έλειπαν όλοι. Όλα κάη-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **κάρβουνο**-----**καρδιά**

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

καν. κάρ-βου-νο

καρδιά [η] ουσιαστικό (καρδιές)

☑ Η καρδιά βρίσκεται αριστερά στο στήθος μας και είναι απαραίτητη για να κυκλοφορεί το αίμα στο σώμα μας.

✓ «Αυτό το παιδί το έχω στην καρδιά μου» είπε η δασκάλα για την Αθηνά. Το αγαπάω πολύ.

◇ Όταν είμαστε λαχανιασμένοι ή ταραγμένοι, αρχίζει το καρδιο-χτύπι, δηλαδή η καρδιά μας χτυπάει πολύ γρήγορα. Όταν έχουμε πρόβλημα με την καρδιά μας, πάμε στον καρδιολόγο.

 καρ-διά

καρδιολόγος----- **καρναβάλι**

καρδιολόγος [ο], [η] ουσιαστικό
(καρδιολόγοι) → καρδιά

καρδιοχτύπι [το] ουσιαστικό
(καρδιοχτύπια) → καρδιά

καρέκλα [η] ουσιαστικό
(καρέκλες)

✓ Όταν μελετάς, κάθεται στην
καρέκλα του γραφείου σου.

Η καρέκλα είναι ένα κάθισμα
για να καθόμαστε.

◇ καρεκλίτσα, καρεκλάκι

♪ κα-ρέ-κλα

καρναβάλι [το] ουσιαστικό
(καρναβάλια)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καρναβάλι ----- καρό

☑ Το καρναβάλι είναι μία μεγάλη γιορτή που γίνεται τις Απόκριές. Στο καρναβάλι ντυνόμαστε μασκαράδες και βγαίνουμε στους δρόμους.

✍ Ο Νίκος πήγε να δει το **καρναβάλι** της Πάτρας και γύρισε **ενθουσιασμένος**.

✓ **Καρναβάλι** λέμε κι αυτόν που ντύνεται **μασκάρας**.

🎵 **καρ-να-βά-λι**

καρό επίθετο

☑ Ένα **καρό** ύφασμα έχει

καρό ----- καρότο

διακοσμητικά τετράγωνα ή ρόμβους στο σχέδιό του

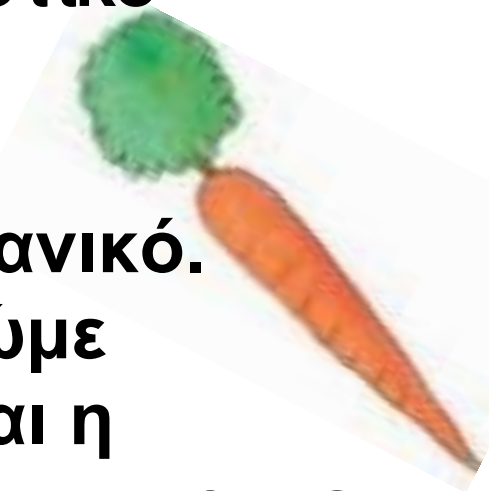
- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

Η Αθηνά φοράει την καρό της φούστα.

καρότο [το] ουσιαστικό (καρότα)

✓ Το καρότο είναι ένα πορτοκαλί λαχανικό. Τη ρίζα του την τρώμε ωμή ή βραστή. Είναι η αγαπημένη τροφή των κουνελιών. 🎵 κα-ρό-το

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **καρότσι** ----- **καρότσι**

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καρότσι [το] ουσιαστικό
(καρότσια)

✓ Με το καρότσι για τα ψώνια μεταφέρουμε τα πράγματα που αγοράσαμε. Το καρότσι έχει τέσσερις ρόδες και το σπρώχνουμε με τα χέρια.

✓ Ένας ανάπηρος άνθρωπος μπορεί και μετακινείται, γιατί κάθεται σε αναπηρικό καρότσι. Χωρίς αυτό δε θα πήγαινε πουθενά. ○ καρέκλα

✓ Η θεία Μαργαρίτα βάζει στο καρότσι το μωρό της για να το βγάλει βόλτα.

○ καροτσάκι

♪ κα-ρό-τσι

καρπαζιά ----- καρπός

καρπαζιά [η] ουσιαστικό
(καρπαζιές)

✓ Όταν δίνεις μία καρπαζιά σε κάποιον, τον χτυπάς στον σβέρκο με την παλάμη σου.

 Ο Κώστας έφαγε μία καρπαζιά από ένα μεγαλύτερο παιδί στο σχολείο.

○ σφαλιάρα, χαστούκι

🎵 καρ-πα-ζιά

καρπός [ο] ουσιαστικό (καρποί)

✓ Αυτό που παράγει ένα φυτό το λέμε καρπό. Πολλά φυτά παράγουν καρπούς που τρώγονται, όπως είναι τα σύκα, τα μήλα και οι ντομάτες. Ο καρπός της μηλιάς είναι το μήλο, της

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καρπός ----- καρπούζι

καρυδιάς το καρύδι, της ελιάς η ελιά και της ντοματιάς η ντομάτα.

♦ Τα καρύδια, τα φουντούκια, οι σταφίδες και τ' αμύγδαλα είναι ξηροί καρποί. Είναι καρποί που έχουμε ξεράνει. 🎵 καρ-πός

καρπούζι [το] ουσιαστικό
(καρπούζια)

☑ Το καρπούζι είναι ένα ζουμερό, μεγάλο καλοκαιρινό φρούτο με χοντρή πράσινη φλούδα, κόκκινη σάρκα και μαύρα μικρά κουκούτσια.

🎵 καρ-πού-ζι

κάρτα [η] ουσιαστικό (κάρτες)

✓ Όταν πηγαίνουμε κάπου για διακοπές, στέλνουμε σε φίλους και γνωστούς κάρτες με φωτογραφίες από τα μέρη που επισκεφτήκαμε.

✓ Κάθε επιχείρηση, οι γιατροί, οι υδραυλικοί και οι δικηγόροι δίνουν στους πελάτες τους μικρές κάρτες με το τηλέφωνο, το όνομα και τη διεύθυνσή τους.

✓ Μερικές κάρτες τις χρησιμοποιούμε για να παίρνουμε λεφτά από την τράπεζα ή να πληρώνουμε κάτι που αγοράσαμε.

- Είμαι φρούτο και τρώγομαι το καλοκαίρι. Τι είμαι;

.....

κάρτα ----- καρτοτηλέφωνο

◇ Όταν δεν είμαστε στο σπίτι, μπορούμε να τηλεφωνήσουμε από καρτοτηλέφωνο με την τηλεκάρτα. Τα καρτοτηλέφωνα βρίσκονται συνήθως έξω στον δρόμο, στους τηλεφωνικούς θαλάμους. καρτέλα

♪ κάρ-τα

καρτοτηλέφωνο [το] ουσιαστικό (καρτοτηλέφωνα)
→ κάρτα

καρτέλα [η] ουσιαστικό
(καρτέλες)

✓ Στις καρτέλες γράφουμε τα στοιχεία που μας ενδιαφέρουν για να τα βάλουμε σε τάξη.

✎ Γιατί πρέπει να γράφουμε τις λέξεις στην καρτέλα που υπάρχει στο βιβλίο της γλώσσας;» παραπονέθηκε ο Κώστας. «Για να τις έχουμε μαζεμένες εκεί και να τις διαβάζουμε όποτε ξεχνάμε την ορθογραφία τους» απάντησε η δασκάλα.

♦ **κάρτα** 🎵 καρ-τέ-λα

καρύδι [το] ουσιαστικό (καρύδια)

α **καρύδι** ----- **καρφί**

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

☑ Το καρύδι είναι ένας στρογγυλός καρπός με χοντρή εξωτερική φλούδα, το τσόφλι. Τα καρύδια τα καθαρίζουμε και τρώμε το εσωτερικό τους.

◇ Το καρύδι είναι ο καρπός ενός μεγάλου δένδρου, της καρυδιάς. Με το ξύλο της καρυδιάς που είναι πολύ γερό φτιάχνουμε έπιπλα και πατώματα.

🎵 κα-ρύ-δι

καρφί [το] ουσιαστικό (καρφιά)

☑ Το καρφί είναι ένα μικρό κομμάτι μέταλλο, μυτερό από τη μία μεριά και μ' ένα μικρό κεφάλι από την άλλη. Καρφώνουμε ένα καρφί με το σφυρί σε μία επι-

καρφί----- καρφίτσα

φάνεια κι έτσι στερεώνουμε ή
κρεμάμε κάτι. ○ **καρφίτσα**,
καρφώνω, κάρφωμα 🎵 καρ-φί

καρφίτσα [η] ουσιαστικό
(καρφίτσες)

☑️ Η καρφίτσα είναι ένα πολύ
λεπτό κομμάτι μέταλλο, πολύ
μυτερό από τη μία
μεριά και μ' ένα
μικρό κεφάλι από την
άλλη. Με την καρ-
φίτσα στερεώνουμε
υφάσματα μεταξύ τους
πριν τα ράψουμε. Μοιάζει με βε-
λόνα που το κεφάλι της δεν έχει
τρύπα. ◇ **καρφί, καρφώνω**,
κάρφωμα 🎵 καρ-φί-τσα

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **καρφώνω----- καρφώνω**

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

καρφώνω, καρφώνομαι ρήμα
(κάρφωσα, θα καρφωθώ)

☑ Όταν χτυπάμε το καρφί με το σφυρί, το **καρφώνουμε** πάνω σε κάτι. Η Αθηνά είδε από το παράθυρο τον κύριο Μιχάλη να **καρφώνει** δύο σανίδες μεταξύ τους.

✓ Ο κύριος Μιχάλης σήκωσε το κεφάλι του. Το βλέμμα του **καρφώθηκε** στην Αθηνά, κι αυτή έκλεισε τρομαγμένη το παράθυρο. Το βλέμμα του στάθηκε, έμεινε ακίνητο πάνω στο πρόσωπο της Αθηνάς.

◇ **Κάτι που πρέπει να καρφώσουμε, θέλει κάρφωμα. καρφί, καρφίτσα** **καρ-φώ-νω**

καρχαρίας [ο] ουσιαστικό
(καρχαρίες)

✓ Ο καρχαρίας είναι ένα πολύ μεγάλο ψάρι της θάλασσας με μεγάλα μυτερά δόντια κι ένα πτερύγιο σαν τρίγωνο στην πλάτη. Μπορεί να γίνει πολύ επικίνδυνος και να κάνει επίθεση στον άνθρωπο.

♪ καρ-χα-ρί-ας ✍ 'η θάλασσα'

κᾶσα [η] ουσιαστικό (κάσες)

✓ Η κᾶσα είναι ένα μεγάλο ξύλινο κουτί, φτιαγμένο από σανίδες για να φυλάμε ή να μεταφέρουμε τρόφιμα ή άλλα πράγματα. ✍ Η Αθηνά κοίταξε πάλι από το παράθυρο κι είδε ότι με τις

κάσα ----- κασέτα

σανίδες που κάρφωνε ο κύριος Μιχάλης κατάφερε κι έφτιαξε μία **κάσα**. Τι ήθελε να βάλει μέσα;

○ κιβώτιο, κασόνι 🎵 κά-σα

κασέτα [η] ουσιαστικό
(κασέτες)

☑ Η κασέτα

είναι μία μικρή
πλαστική θήκη
που έχει μέσα της

ταινία. Στην ταινία της κασέτας
μπορούμε να γράψουμε μουσι-
κή για να την ακούμε μετά στο
κασετόφωνο ή εικόνες για να
τις βλέπουμε στο βίντεο. Τώρα
πια δε χρησιμοποιούμε συχνά
κασέτες αλλά σιντί και ντιβιντί.

κασέτα ----- κασόνι

Ο βιντεοκασέτα, κασετόφωνο

◇ κα-σέ-τα **Δες σιντί**

κασετίνα [η] ουσιαστικό
(κασετίνες)

☑ Η κασετίνα είναι μία ξύλινη, πλαστική ή υφασμάτινη θήκη για τα μολύβια, τα στιλό, τις γόμες και τις ξύστρες. Κάθε μαθητής έχει στη σχολική του τσάντα την κασετίνα του.

🎵 κα-σε-τί-να

Δες στιλό 🖋 'η τάξη'

κασόνι [το] ουσιαστικό
(κασόνια)

☑ Το κασόνι είναι ένα μεγάλο κουτί, φτιαγμένο με σανίδες για

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

κασόνι ----- κάστανο

να φυλάμε ή να μεταφέρουμε
πράγματα. ♦ κάσα, κιβώτιο
♪ κα-σό-νι

κάστανο [το] ουσιαστικό
(κάστανα)

☑ Τα κάστανα είναι μικροί καρ-
ποί με σκληρή, καφετιά φλούδα.
Τα τρώμε ζεστά τον χειμώνα ψή-
νοντάς τα στη φωτιά ή αγορά-
ζοντάς τα από τον καστανά
στον δρόμο. Τα ξεφλουδίζουμε
και τρώμε το εσωτερικό τους.

♦ Το δέντρο που
κάνει κάστανα
είναι η καστανιά,
που μας δίνει
πολύ καλό ξύλο

κάστανο ----- κάστορας

για πατώματα και έπιπλα.

 κά-στα-νο

καστανός, καστανή, καστανό
επίθετο (καστανοί, καστανές,
καστανά)

 Όταν κάποιος είναι καστα-
νός, τα μαλλιά του είναι καστα-
νά, έχουν δηλαδή καφέ χρώμα,
το χρώμα του κάστανου.

 Η Αθηνά είναι **καστανή** και η
φίλη της η Ελένη ξανθιά.

 κάστανο κα-στα-νός

κάστορας [ο] ουσιαστικό
(κάστορες)

 Ο κάστορας είναι ένα μικρό
ζώο με πολύ ωραία γούνα και

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α κάστορας ----- κάστρο

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πλατιά ουρά που ζει κοντά σε λίμνες και ποτάμια. Ροκανίζει τα δέντρα για να φτιάξει φράγματα στο νερό.

◇ Το δέρμα του, το καστόρι, είναι πολύ μαλακό και αδιάβροχο και μ' αυτό φτιάχνουμε καστόρινα παπούτσια, παλτά και ζώνες.

♪ κά-στο-ρας

καστόρι [το] ουσιαστικό → κά-στορας

κάστρο [το] ουσιαστικό
(κάστρα)

κάστρο----- καταβρέχω

☑ Στον Μεσαίωνα τα κάστρα ήταν ψηλά, γερά, πέτρινα τείχη που προστάτευαν χωριά και πόλεις. Από ψηλά έβλεπε κανείς ποιος έμπαινε μέσα στα τείχη.

🎵 κά-στρο

καταβρέχω, καταβρέχομαι
ρήμα

(κατάβρεξα, θα καταβρέξω)

☑ Όταν καταβρέχεις κάποιον, τον βρέχεις με πολύ νερό.

Ξέρεις που υπάρχουν κάστρα στην Ελλάδα;

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καταβρέχω ----- καταγωγή

○ μουσκεύω ◇ βροχή, βρέχω
 🎵 κα-τα-βρέ-χω

καταβροχθίζω ρήμα (κατα-
 βρόχθισα, θα καταβροχθίσω)

☑️ Όταν καταβροχθίζεις κάτι, το
 τρως γρήγορα, γιατί πεινάς πο-
 λύ. 🎵 κα-τα-βρο-χθί-ζω

κατάγομαι ρήμα → καταγωγή

καταγωγή [η] ουσιαστικό

☑️ Η καταγωγή σου είναι ο τό-

καταγωγή----- καταδέχομαι

πος και η οικογένεια απ' όπου προέρχεται, απ' όπου **κατάγει**σαι.

 Η **καταγωγή** του 'Ιγκλι είναι από την Αλβανία, ζει και μεγαλώνει όμως στην Ελλάδα.

◇ **κατάγομαι** κα-τα-γω-γή

καταδέχομαι ρήμα
(καταδέχτηκα, θα καταδεχτώ)

☑ Όταν **καταδέχεσαι** κάποιον, δέχεσαι να κάνεις παρέα μαζί του, είσαι φιλικός μαζί του.

 «Τι έχει και δε μας **καταδέχεται** η Αθηνά σήμερα; Δε μας είπε ούτε καλημέρα» είπε ο Νίκος.

✓ Όταν **δεν καταδέχεσαι** κάτι, δε θέλεις να το χρησιμοποιή-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καταδέχομαι----- καταδικάζω

σεις, γιατί πιστεύεις πως δεν είναι αρκετά καλό για σένα.

 Όταν η θεία Έλλη έρχεται στην Αθήνα, δεν καταδέχεται το λεωφορείο, κυκλοφορεί μόνο με ταξί. ● περιφρονώ ◇ δέχομαι

 κα-τα-δέ-χο-μαι

καταδικάζω, καταδικάζομαι
ρήμα (καταδίκασα, θα καταδικάσω)

 Όταν το δικαστήριο καταδικάζει κάποιον, αποφασίζει πως πρέπει να πληρώσει πρόστιμο ή να μείνει για κάποιο καιρό στη φυλακή, γιατί είναι ένοχος για κάτι και πρέπει να τιμωρηθεί γι' αυτό.

καταδικάζω ----- καταδιώκω

 Στο έργο που είδε η θεία Κατερίνα ο κλέφτης καταδικάστηκε σε πέντε χρόνια φυλακή.

◇ Όταν καταδικάζεται κάποιος, το δικαστήριο αποφασίζει ποια θα είναι η καταδίκη του. Λέμε κατάδικο αυτόν που είναι στη φυλακή, γιατί είναι ένοχος για κάτι. **δικάζω** κα-τα-δι-κά-ζω

καταδιώκω, καταδιώκομαι ρήμα (καταδίωξα, θα καταδιώξω)

 Στο έργο οι αστυνομικοί καταδίωξαν τους ληστές, εκείνοι όμως κατάφεραν να ξεφύγουν.

Οι αστυνομικοί κυνήγησαν τους ληστές για να τους πιάσουν.

◇ Κρίμα που οι ληστές δεν πιά-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καταδιώκω ----- κατακτώ

στηκαν. Η καταδίωξη απέτυχε.

🎵 κα-τα-δι-ώ-κω

καταιγίδα [η] ουσιαστικό
(καταιγίδες)

☑️ Η καταιγίδα είναι η ξαφνική
βροχή που ξεσπάει με αστρα-
πές, βροντές κι αέρα.

🎵 κα-ται-γί-δα

κατάκαρδα επίρρημα

☑️ Η Αθηνά το πήρε **κατάκαρδα**
που έφυγε η Ροζαλία. Είναι πολύ
στενοχωρημένη.

♦️ **καρδιά** 🎵 κα-τά-καρ-δα

κατακτώ, κατακτιέμαι ρήμα
(κατάκτησα/ κατέκτησα, θα

κατακτήσω)

☑ Όταν μία χώρα κατακτά μία άλλη, την κάνει δική της με τη βία. ✍ Οι Ρωμαίοι ήθελαν να κατακτήσουν το χωριό του Αστερίξ και του Οβελίξ αλλά δεν τα κατάφεραν.

✓ Όταν κάποιος κατακτά κάτι, το κερδίζει μετά από μεγάλη προσπάθεια, γιατί το αξίζει.

✍ Η ομάδα του Κώστα κατάκτησε το πρωτάθλημα μετά από μεγάλους αγώνες.

◇ Ο Μέγας Αλέξανδρος ήταν ένας από τους μεγαλύτερους κατακτητές. Κατάκτησε πολλές χώρες. Κάτι που κατακτά κάποιος είναι κατάκτησή του.

α κατακτώ ----- καταλαβαίνω

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

🎵 ΚΑ-ΤΑ-ΚΤΩ

καταλαβαίνω ρήμα (κατάλαβα, θα καταλάβω)

☑ Όταν καταλαβαίνεις κάτι, ξέρεις καλά τι σημαίνει, τι θέλει να πει. ✍ Ο πατέρας του Ίγκλι

αγόρασε ένα λεξικό, γιατί θέλει να καταλαβαίνει τη σημασία όλων των ελληνικών λέξεων.

○ κατανοώ, αντιλαμβάνομαι

✓ Ο Κώστας καταλαβαίνει την Αθηνά που είναι στενοχωρημένη από τότε που χάθηκε η Ροζαλία.

○ νιώθω

✓ Η Αθηνά δεν καταλαβαίνει γιατί μαλώνει ο κύριος Μιχάλης με τα παιδιά. Δεν μπορεί να το

καταλαβαίνω ----- καταλήγω

εξηγήσει. ○ κατανοώ, αντιλαμβάνομαι 🎵 κα-τα-λα-βαί-νω

καταλήγω ρήμα (κατέληξα, θα καταλήξω)

☑ Ο δρόμος μπροστά στο σπίτι του θείου Αλέκου καταλήγει σε αδιέξοδο. Δεν μπορεί να πάει πιο πέρα. ○ τελειώνω, φτάνω ● αρχίζω, ξεκινάω

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με τη Ροζαλία που χάθηκε, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις αναστατώνω, ανησυχώ, εξαφανίζομαι, βρίσκω, καταφεύγω, κουλουριάζω, κουνώ, χαίρομαι, χοροπηδώ

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α καταλήγω ----- κατάληξη

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

✓ Στο έργο η έρευνα κατέληξε σε αποτυχία. Η αστυνομία ποτέ δε βρήκε ποιος έκλεψε τα χρήματα. Τελείωσε με αποτυχία.

✓ Όταν καταλήγεις σε κάποιο συμπέρασμα, σε κάποια λύση ή σε κάποια απόφαση, το κάνεις μετά από σκέψη. ♦ Πολλές λέξεις όταν μπαίνουν σε πρόταση, αλλάζουν κατάληξη, δηλαδή αλλάζουν στο τέλος. Να ένα παράδειγμα: ο άνθρωπ-ος, οι ανθρωπ-οι. Η κατάληξη μίας ιστορίας είναι το τέλος της.

🎵 κα-τα-λή-γω

κατάληξη [η] ουσιαστικό
(καταλήξεις) → καταλήγω

κατάλληλος ----- κατάλογος

**κατάλληλος, κατάλληλη, κα-
τάλληλο** επίθετο (κατάλληλοι,
κατάλληλες, κατάλληλα)

☑ Όταν κάτι είναι κατάλληλο,
έχει ό,τι χρειάζεται για τον σκο-
πό μας. ✍ Όταν η Αλίκη περπα-
τάει, φοράει τα κατάλληλα πα-
πούτσια για να μην κουράζεται.

● ακατάλληλος

🎵 κα-τάλ-λη-λος

κατάλογος [ο] ουσιαστικό
(κατάλογοι)

☑ Ο κατάλογος είναι ονόματα
πραγμάτων ή ανθρώπων, γραμ-
μένα στη σειρά. Κατάλογο λέμε
κι ένα φύλλο χαρτί με ονόματα
πραγμάτων ή ανθρώπων, γραμ-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α κατάλογος----- καταναλώνω

μένα στη σειρά για να τα βρίσκουμε, όταν τα χρειαζόμαστε.

κατάματα επίρρημα

☑ Όταν κοιτάς κάποιον **κατάματα**, τον κοιτάς ακριβώς μέσα στα μάτια του. 🎵 κα-τά-μα-τα

καταναλώνω, καταναλώνομαι
ρήμα (κατανάλωσα, θα καταναλώσω)

☑ Όταν **καταναλώνεις** κάτι, το χρησιμοποιείς, γιατί το χρειάζεσαι για να καλύψεις τις ανάγκες σου.

✍ Ο **θείος Αλέκος** είναι ψηλός και χοντρός και **καταναλώνει** μεγάλες ποσότητες φαγητού.

καταναλώνω ----- καταντῶ

◇ Όταν καταναλώνεις κάτι, κάνεις κατανάλωση. Αυτός που ξοδεύει χρήματα για ν' αγοράσει κάτι λέγεται καταναλωτής.

🎵 κα-τα-να-λώ-νω

καταντῶ και **καταντάω** ρήμα
(κατάντησα, θα καταντήσω)

☑ Ο διπλανός του Κώστα από καλός μαθητής που ήταν κατάντησε να είναι ο χειρότερος μαθητής στην τάξη. Μα τι του συμβαίνει; Από καλός μαθητής που ήταν έφτασε στο σημείο να είναι ο χειρότερος μαθητής στην τάξη.

✓ «Πώς τα κατάντησες έτσι τα βιβλία σου, Κώστα;» ρώτησε ο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **καταντώ ----- καταπιέζω**

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

Νίκος. «Όλο μουτζούρες και τσα-
λακωμένα φύλλα». Πώς τα έκα-
νες έτσι τα βιβλία σου;

🎵 κα-τα-ντώ

καταπιάνομαι ρήμα (καταπιά-
στηκα, θα καταπιαστώ)

☑ Όταν καταπιάνεσαι με κάτι,
ξοδεύεις πολύ από τον χρόνο
σου για ν' ασχοληθείς μ' αυτό.

✍ Η θεία Κατερίνα κατάφερε να
γίνει γνωστή ζωγράφος, γιατί κα-
ταπιάστηκε με τη ζωγραφική
από πολύ νωρίς.

🎵 κα-τα-πιά-νο-μαι

καταπιέζω, καταπιέζομαι ρήμα
(καταπίεσα, θα καταπιέσω)

καταπιέζω -----καταπίνω

☑ Όταν καταπιέζεις κάποιον, τον υποχρεώνεις να κάνει αυτό που θέλεις εσύ χωρίς να ζητάς τη γνώμη του.

✍ «Μαμά, μη με καταπιέζεις άλλο, άφησέ με να φορέσω τα ρούχα που θέλω» είπε η Αλίκη.

◇ «Σιγά την καταπίεση» είπε η θεία Έλλη. «Αλήθεια, ξέρεις ότι κάποτε οι γυναίκες ήταν πολύ καταπιεσμένες;» συνέχισε.

🎵 κα-τα-πι-έ-ζω

καταπίνω, καταπίνομαι ρήμα
(κατάπια, θα καταπιώ)

☑ Όταν καταπίνεις κάτι που τρώγεται ή που πίνεται, το κατεβάζεις από το στόμα σου στο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **καταπίνω ----- κατάρα**

στομάχι σου.

✓ Όταν κάποιος δε μιλάει καθόλου, λέμε ότι **κατάπιε** τη γλώσσα του.

🎵 **κα-τα-πί-νω**

κ **καταπληκτικός, καταπληκτική, καταπληκτικό** επίθετο (καταπληκτικοί, καταπληκτικές, καταπληκτικά)

☑ Όταν κάτι μας αρέσει πολύ, λέμε πως είναι **καταπληκτικό**.

🎵 **κα-τα-πλη-κτι-κός**

κατάρα [η] ουσιαστικό (κατάρες)

☑ Όταν λες μία **κατάρα** για κάποιον, εύχεσαι να του τύχει

κατάρα-----κατάρα

κάτι κακό. Τον καταριέσαι.

 «Την κατάρα μου να έχει η Χιονάτη!» φώναξε θυμωμένη η βασίλισσα. ευχή Κι έτσι η Χιονάτη ήταν καταραμένη για πολύ καιρό. Την είχε καταραστεί η κακιά βασίλισσα. Καταραμένο λέμε και κάποιον ή κάτι που μας ενοχλεί ή μας κάνει κακό. «Καταραμένη Χιονάτη!» είπε η βασίλισσα.

 κα-τά-ρα

- Ποια λέξη φτιάχνουμε με τις συλλαβές:

τα- κόσ- πλη- κα- κτι

.....

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α καταργώ ----- καταρράκτης

καταργώ, καταργούμαι ρήμα
(κατάργησα, θα καταργήσω)

☑ Όταν σταματάς κάτι που γίνεται ή που κάνεις συνήθως, το **καταργείς**. ✍ Ο γιατρός είπε στον θείο Αλέκο πως για ν' αδυνατίσει, πρέπει να **καταργήσει** το βούτυρο και τα γλυκά.

🎵 κα-ταρ-γώ

καταριέμαι ρήμα (καταράστηκα, θα καταραστώ) → κατάρα

καταρράκτης [ο] ουσιαστικό
(καταρράκτες)

Ο καταρράκτης είναι το νερό ενός ποταμού που πέφτει με ορμή από ψηλά μέσα από κάποιο

καταρράκτης ----- κατάρτι

βουνό. 🎵 κα-ταρ-ρά-κτης
- Ξέρεις πού έχει καταρράκτες
στην Ελλάδα; Στην Αμερική;

κατάρτι [το] ουσιαστικό
(κατάρτια)

☑ Το κατάρτι ενός πλοίου
είναι το κοντάρι που
στηρίζει τα πανιά του.

🎵 κα-τάρ-τι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α κατασκευάζω ---- κατασκηνώνω

κατασκευάζω, κατασκευάζομαι ρήμα (κατασκεύασα, θα κατασκευάσω)

☑ Όταν κατασκευάζεις κάτι, το φτιάχνεις με τα χέρια σου ή με εργαλεία και μηχανές.

✎ Ο θεός Τάκης κατασκεύασε μία σχεδία για να παίζουν ο Κώστας κι η Αθηνά στη θάλασσα.

◇ Η κατασκευή της σχεδίας του πήρε πολύ χρόνο.

🎵 κα-τα-σκευ-ά-ζω

κατασκηνώνω ρήμα (κατασκήνωσα, θα κατασκηνώσω) → κατασκήνωση

κατασκήνωση-----κατάσκοπος

κατασκήνωση [η] ουσιαστικό
(κατασκηνώσεις)

☑ Η κατασκήνωση είναι το μέρος όπου στήνουμε τη σκηνή μας στις διακοπές. ○ κάμπινγκ

✓ Όταν πας κατασκήνωση, περνάς λίγες μέρες με άλλα παιδιά στην εξοχή και κοιμάσαι μαζί τους στη σκηνή. **Κατασκηνώνεις.** ◇ **κατασκηνώνω, σκηνή**

🎵 κα-τα-σκή-νω-ση

κατασκοπεύω ρήμα (κατασκοπέυσα, θα κατασκοπεύσω)

→ κατάσκοπος

κατάσκοπος [ο], [η] ουσιαστικό
(κατάσκοποι)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω κατάσκοπος ----- κατάσταση

☑ Οι κατάσκοποι πληρώνονται από μία χώρα για να κλέψουν τα μυστικά άλλων χωρών.

◇ Όταν κατασκοπεύεις κάποιον, τον παρακολουθείς για να μάθεις τα μυστικά του.

🎵 κα-τά-σκο-πος

κατάσταση [η] ουσιαστικό
(καταστάσεις)

☑ Όταν ρωτάμε για την κατάσταση κάποιου ανθρώπου ή πράγματος, ρωτάμε πώς είναι αυτή τη στιγμή.

✍ «Όταν φτιάξουμε το ποδήλατό σου, θα είναι πάλι σε καλή

κατάσταση ----- κατάστημα

κατάσταση και θα μπορέσεις να πας βόλτα» είπε ο κύριος Γιάννης στην Αθηνά.

🎵 κα-τά-στα-ση

κατάστημα [το] ουσιαστικό
(καταστήματα)

☑ Στα καταστήματα βρίσκουμε τα πράγματα που θέλουμε ν' αγοράσουμε. Σ' ένα κατάστημα ρούχων αγοράζουμε μόνο ρούχα και σ' ένα κατάστημα παιχνιδιών μόνο παιχνίδια, όμως σ' ένα πολυκατάστημα μπορούμε ν' αγοράσουμε διάφορα πράγματα. ○ μαγαζί

🎵 κα-τά-στη-μα

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α καταστρέφω ----- κατάστωμα

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

καταστρέφω, καταστρέφομαι
ρήμα (κατάστρεψα/ κατέ-
στρεψα, θα καταστρέψω)

☑ Όταν καταστρέφεις κάτι, του
κάνεις τόσο μεγάλες ζημιές, ώ-
στε να είναι άχρηστο.

✍ Φέτος τον χειμώνα ο πάγος
κατέστρεψε τα περισσότερα
φυτά της κυρίας Μαργαρίτας.

○ χαλάω ● γλιτώνω

◇ Ο πάγος ήταν **καταστρεπτι-
κός** για τα φυτά της. «Τι **κατά-
στροφή!**» μурμουρίσε η κυρία
Μαργαρίτα.

🎵 κα-τα-στρέ-φω

κατάστωμα [το] ουσιαστικό
(καταστρώματα)

κατάστρομα ----- καταφέρνω

☑ Το κατάστρομα ενός πλοίου είναι το εξωτερικό πάνω μέρος του όπου καθόμαστε για να βλέπουμε τη θάλασσα και να πάρουμε καθαρό αέρα ή για να μαυρίσουμε. 🎵 κα-τά-στρο-μα

καταστρώνω ρήμα (κατέστρωσα, θα καταστρώσω)

☑ Ο Κώστας και η Αθηνά άρχισαν να καταστρώνουν σχέδια για τις διακοπές τους. Άρχισαν να σκέφτονται με προσοχή τι θα κάνουν στις διακοπές τους.

🎵 κα-τα-στρώ-νω

καταφέρνω ρήμα (κατάφερα, θα καταφέρω)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α καταφέρνω ----- καταφέρνω

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

☑ Όταν καταφέρνεις κάτι, το κά-νεις καλά και πετυχαίνεις τον σκοπό σου. Ο Ίγκλι μελέτησε πολύ και κατάφερε να μάθει ελληνικά πολύ γρήγορα.

○ κατορθώνω ● αποτυχαίνω

✓ Όταν καταφέρνεις κάποιον, τον πείθεις να κάνει αυτό που θέλεις.

 Τελικά ο Κώστας κατάφερε τον Νίκο να έρθει στο σπίτι του μετά το σχολείο για να παίξουν.

🎵 κα-τα-φέρ-νω

- Αν μου βγάλεις δύο συλλαβές, μπορείς να κοιμηθείς πάνω μου. Τι είμαι;

καταφεύγω ----- κατάψυξη

καταφεύγω ρήμα (κατέφυγα, θα καταφύγω)

✓ Όταν καταφεύγεις σ' ένα μέρος, πηγαίνεις εκεί για να νιώσεις ασφάλεια και σιγουριά.

 Η Ροζαλία κατέφυγε στην αποθήκη για να γεννήσει τα μωρά της. Η αποθήκη έγινε από τότε το καταφύγιο της Ροζαλίας.

 κα-τα-φεύ-γω

καταφύγιο [το] ουσιαστικό
(καταφύγια) → καταφεύγω

κατάψυξη [η] ουσιαστικό
(καταψύξεις)

✓ Στην κατάψυξη του ψυγείου βάζουμε τρόφιμα για να παγώ-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

κατάψυξη ----- κατεβάζω

σουν, ώστε να τα κρατήσουμε πολύ καιρό. Η κατάψυξη είναι το πιο κρύο μέρος του ψυγείου.

◇ Τα τρόφιμα που φυλάμε στην κατάψυξη είναι κατεψυγμένα.

♪ κα-τά-ψυ-ξη

κατεβάζω ρήμα (κατέβασα, θα κατεβάσω)

☑ Όταν κατεβάζεις κάτι ή κάποιον από κάπου, αλλάζεις τη θέση τους και τα φέρνεις από πάνω προς τα κάτω.

✍ Η Αθηνά κατέβασε όλα τα βιβλία της στο πάτωμα για να ξεσκονίσει καλά τη βιβλιοθήκη της.

● ανεβάζω

✓ Όταν κατεβάζεις το κεφάλι

κατεβάζω ----- κατεβαίνω

σου, σκύβεις και το χαμηλώνεις.

○ χαμηλώνω ● ανεβάζω

✓ Όταν κατεβάζεις την τιμή κάποιου πράγματος, την κάνεις πιο μικρή. ○ χαμηλώνω

● ανεβάζω

◇ κατέβασμα, κάτω

♪ κα-τε-βά-ζω

κατεβαίνω ρήμα (κατέβηκα, θα κατέβω)

☑ Όταν κατεβαίνεις από κάπου, αλλάζεις θέση, πας από πάνω προς τα κάτω. ✍ «Αθηνά, κατέβα γρήγορα από τη σκάλα, θα πέσεις» είπε ο Κώστας.

○ ανεβαίνω

✓ Όταν οι τιμές ή η θερμοκρασία

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

κατεβαίνω----- κατεργάρης

κατεβαίνουν, γίνονται
πιο χαμηλές.

○ πέφτω

● ανεβαίνω

♪ κα-τε-βαί-νω

Ο Νίκος κατεβαίνει τη σκάλα.

κατεργάρης, κατεργάρα, κα-
τεργάρικο επίθετο (κατεργά-
ρηδες, κατεργάρες, κατεργά-
ρικά)

☑ Όταν κάποιος είναι κατεργά-
ρης, κάνει πονηριές και κόλπα
για να πετύχει τον σκοπό του.

✍ Πολύ κατεργάρα είναι η Ρο-
ζαλία. Όταν όλοι γυρίζουν την
πλάτη, ανεβαίνει στο τραπέζι

κατεργάρης -----κατεύθυνση

για να δει αν μπορεί να φάει κάτι.

○ πονηρός ◇ Ο κατεργάρης
κάνει κατεργαριές, δηλαδή πο-
νηριές. 🎵 κα-τερ-γά-ρης

κατευθείαν επίρρημα

☑ «Να πάρουμε το πλοίο των
οκτώ που πάει κατευθείαν στην
Κρήτη» είπε ο θείος Τάκης. Δε
σταματάει σε άλλα νησιά, δεν
κάνει άλλες στάσεις.

✓ Να πας κατευθείαν για ύπνο,
Κώστα! ○ αμέσως

🎵 κα-τευ-θεί-αν

κατεύθυνση [η] ουσιαστικό
(κατευθύνσεις)

☑ Κατεύθυνση είναι η πορεία

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

κατεύθυνση ----- κατηγορώ

που ακολουθούμε για να πάμε
κάπου. ○ πορεία
🎵 κα-τεύ-θυν-ση

Το σήμα δείχνει κατεύ-
θυνση προς τα δεξιά.

κατέχω ρήμα (κατείχα, θα κα-
τέχω) → κάτοχος

κατεψυγμένος, κατεψυγμένη,
κατεψυγμένο μετοχή
(κατεψυγμένοι, κατεψυγμένες,
κατεψυγμένα) → κατάψυξη

κατηγορώ, κατηγορούμαι ρή-
μα

κατηγορώ ----- κατηγορά

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

(κατηγόρησα, θα κατηγορήσω)

✓ Όταν κατηγορείς κάποιον, λες πως έχει κάνει κάτι κακό, πως είναι ένοχος για κάτι.

✍ Ο κύριος Μιχάλης κατηγόρησε τον Ίγκλι πως του έσπασε το τζάμι με την μπάλα του.

◇ Η κατηγορία του κυρίου Μιχάλη τρόμαξε πολύ τον Ίγκλι. Τι θα πουν οι γονείς του;

🎵 κα-τη-γο-ρώ

κατηφόρα [η] ουσιαστικό
(κατηφόρες)

✓ Κατηφόρα είναι ο δρόμος που πηγαίνει προς τα κάτω. Στην κατηφόρα ένα ποδήλατο ή ένα αυτοκίνητο κυλάει πολύ

α κατηφόρα ----- κατοικία

γρήγορα, αν δε φρενάρουμε
λιγάκι. ● ανηφόρα, ανήφορος
♪ κα-τη-φό-ρα

- Λέμε και ο κατή-
φορος.

κατοικία [η] ουσιαστικό
(κατοικίες)

☑ Η κατοικία είναι το μέρος ό-
που μένουμε. ○ σπίτι

◇ Εκεί κατοικούμε. Αυτός που
μένει σ' ένα σπίτι ή σε μία χώρα
είναι ο κάτοικος του σπιτιού ή
της χώρας. Τα κατοικίδια ζώα
είναι τα ζώα που μένουν κοντά
στον άνθρωπο και καμιά φορά

κατοικία ----- κατορθώνω

μέσα στο σπίτι του, όπως ο σκύλος, η γάτα και το καναρίνι.

🎵 κα-τοι-κί-α

κατοικῶ, κατοικούμαι ρήμα
(κατοίκησα, θα κατοικήσω)
→ κατοικία

κατορθώνω ρήμα
(κατόρθωσα, θα κατορθώσω)
☑ Όταν κατορθώνεις κάτι δύσκολο, το πετυχαίνεις, γιατί έχεις προσπαθήσει πολύ γι' αυτό.

✍ Η Χιονάτη έμεινε με τους επτά νάνους κι έτσι κατόρθωσε να κρυφτεί από την κακιά βασίλισσα.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α κατορθώνω ----- κάτοχος

○ καταφέρνω ● αποτυχαίνω

◇ Όταν προσπαθείς πολύ για κάτι και το πετυχαίνεις, κάνεις ένα **κατόρθωμα**.

♪ κα-τορ-θώ-νω

κ **κάτοχος** [ο], [η] ουσιαστικό (κάτοχοι)

☑ Όταν κάτι σου ανήκει, είναι δικό σου, είσαι ο **κάτοχός** του.

✍ Ο κύριος Δημήτρης ρωτούσε ποιος είναι ο **κάτοχος** του διπλανού σπιτιού που έπιασε φωτιά.

○ Ο ιδιοκτήτης

◇ Όταν **κατέχεις** κάτι, είναι δικό σου, σου ανήκει. ♪ **κά-το-χος**

κατρακυλώ----- κατσαβίδι

κατρακυλώ και **κατρακυλάω**
ρήμα (κατρακύλησα, θα κατρα-
κυλήσω)

☑ Όταν κατρακυλάς, κυλάς
γρήγορα προς τα κάτω.

✍ Ο Κώστας **κατρακύλησε** στις
σκάλες κι έσπασε το χέρι του.

◇ Ο Κώστας πήρε μία **κατρακύ-**
λα στις σκάλες, που θα τη θυμά-
ται σε όλη του τη ζωή.**κατρακύ-**
λισμα, κυλώ 🎵 κα-τρα-κυ-λώ

κατσαβίδι [το] ουσιαστικό
(κατσαβίδα)

☑ Το κατσαβίδι είναι εργαλείο.
Με το κατσαβίδι βιδώνουμε και
ξεβιδώνουμε βί-δες. ◇ **βίδα,**
βιδώνω, ξεβιδώνω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **κατσαβίδι-----κατσαριδοκτόνο**

β
γ κα-τσα-βί-δι ‘τα εργαλεία’

δ
ε
ζ **κατσαρίδα** [η] ουσιαστικό
(κατσαρίδες)

η
θ ☒ Η κατσαρίδα είναι ένα μεγάλο
ι
κ μαύρο ή καφέ έντομο που μπαί-
λ νει μερικές φορές στα σπίτια και
μ κυκλοφορεί τη νύχτα.

ν
ξ Αν βρούμε κατσαρίδες στο
ο σπίτι, τις κυνηγάμε και τις σκο-
π τώνουμε με το κατσαριδοκτόνο.

π κα-τσα-ρί-δα ‘τα έντομα’

ρ
σ **κατσαριδοκτόνο** [το] ουσιαστι-
τ κό (κατσαριδοκτόνα) → κατσα-
υ ρίδα
φ
χ
ψ
ω

κατσαρόλα [η] ουσιαστικό

✓ Η κατσαρόλα είναι έναν βαθύ μεταλλικό σκεύος με χερούλια που το χρησιμοποιούμε στην κουζίνα. Στην κατσαρόλα μαγειρεύουμε φαγητό και βράζουμε γάλα ή νερό. 🎵 κα-τσα-ρό-λα

Δες μαγειρεύω

κατσαρός, κατσαρή, κατσαρό
επίθετο (κατσαροί, κατσαρές, κατσαρά)

✓ Τα κατσαρά μαλλιά είναι μαλλιά με πολλές μπούκλες, δεν είναι ίσια. ○ σγουρός

◇ Μερικές γυναίκες δεν είναι ευχαριστημένες με τα ίσια μαλλιά τους και τα κατσαρώνουν στο

α **κατσαρός** ----- **κατσίκα**

β **κομμωτήριο.**

γ ○ σγουραίνω

δ ♪ κα-τσα-ρός

ε **κατσαρώνω** ρήμα (κατσάρω-
ζα, θα κατσαρώσω) → κατσα-
ρός

ζ **κατσίκα** [η] ουσιαστικό (κατσί-
κες)

η ☒ Η κατσίκα είναι ένα θηλυκό
ζώο με κέρατα και μακρύ τρίχω-
μα. Την αρμέγουμε για να πιού-
με το γάλα της και να φτιάξουμε
τυρί.

θ **Ο τράγος είναι το αρσενικό
της κατσίκας και το κατσικάκι**

κατσίκια ----- κατσούφης

το μικρό της. Όταν φωνάζει η κατσίκια, βελάζει.

🎵 κα-τσί-κα 🖋️ 'το αγρόκτημα'

κατσούφης, κατσούφα, κα-τσούφικο επίθετο (κατσούφηδες, κατσούφες, κατσούφικα)

☑️ Όταν είσαι κατσούφης, δείχνεις ότι δεν έχεις καλή διάθεση, πως είσαι θυμωμένος. 🖋️

«Κώστα, Αθηνά, πολύ κατσούφηδες είστε και οι δύο σήμερα, τι συμβαίνει;» ρώτησε ο κύριος Γιάννης. «Ενώ μας υποσχέθηκες σινεμά, τελικά δε θα πάμε, να γιατί!» απάντησαν. **♦ Ο Κώστας και η Αθηνά κατσούφιασαν, όταν έμαθαν πως ο μπαμπάς τους δεν**

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α κατσούφης ----- κάτω

είχε χρόνο να τους πάει σινεμά.

♪ κα-τσού-φης

κάτω επίρρημα

☑ Όταν πατάς κάτι, αυτό βρίσκει**ται** **κάτω** από το πόδι σου.

● πάνω από

✓ Όταν κατεβαίνεις τις σκάλες, πας **κάτω**. Όταν κάθесαι στο πάτωμα, κάθесαι **κάτω**.

● πάνω

✓ Όταν κάτι κοστίζει **κάτω** από 20 ευρώ, κοστίζει λιγότερο από 20 ευρώ. Όταν κάτι κοστίζει **πάνω** **κάτω** 20 ευρώ, κοστίζει περίπου 20 ευρώ.

✓ Όταν το δωμάτιό σου είναι **άνω** **κάτω**, είναι πολύ ακατάστα-

κάτω ----- κατώφλι

το. Όταν δεν το βάζεις κάτω, δεν τα παρατάς.

◊ Όταν κάτι είναι κατώτερο από κάτι άλλο, είναι λιγότερο καλό, είναι χειρότερο.

● ανώτερος
αποκάτω,
κατώτερος,
παρακάτω

♪ κά-τω

Το αυτοκινητάκι είναι
κάτω από το κρεβάτι.

κατώτερος, κατώτερη, κατώ-
τερο επίθετο (κατώτεροι, κα-
τώτερες, κατώτερα) → κάτω

κατώφλι [το] ουσιαστικό

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α κατώφλι-----καύσιμα

(κατώφλια)

☑ Το κατώφλι της πόρτας είναι το σκαλοπάτι κάτω από την πόρτα της εισόδου ενός σπιτιού. 🎵 κα-τώ-φλι

καύσιμα [τα] ουσιαστικό

☑ Τα καύσιμα είναι τα υλικά που καίμε για να ζεσταθούμε και για να κάνουμε τις μηχανές να δουλεύουν. Τα αυτοκίνητα, τα τρένα, τα πλοία και τα αεροπλάνα χρειάζονται καύσιμα για να κινηθούν. Το κάρβουνο, το πετρέλαιο, η βενζίνη και το ξύλο είναι καύσιμα. 🎵 καύ-σι-μα

- Η λέξη αυτή χρησιμοποιείται μόνο στον πληθυντικό αριθμό.

καυτός ----- καφές

καυτός, καυτή, καυτό επίθετο
(καυτοί, καυτές, καυτά) → καίω

καφέ επίθετο → καφετής

καφές [ο] ουσιαστικό(καφέδες)

✓ Ο καφές είναι οι σπόροι ενός θάμνου που φυτρώνει σε πολύ ζεστές χώρες. Τους σπόρους αυτούς τους ψήνουμε και τους αλέθουμε για να φτιάξουμε τον καφέ που πίνουμε.

◇ Στο καφενείο πηγαίνουν συνήθως οι μεγάλοι για να κουβεντιάσουν, να πιουν καφέ ή να παίξουν τάβλι. Αυτός που έχει το καφενείο είναι ο καφετζής. Οι νέοι προτιμούν τις καφετέ-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **καφές** ----- **καχύποπτος**

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

ριες. καφετής 🎵 κα-φές

καφετής, καφετιά, καφετί επί-
θετο (καφετιοί, καφετιές, κα-
φετιά)

☑ Όταν κάτι είναι **καφετί**, έχει
καφέ χρώμα, έχει δηλαδή το
χρώμα του καφέ.

✓ (σαν ουσιαστικό) «Αθηνά,
ποιο χρώμα προτιμάς το **καφετί**
ή το πορτοκαλί;» ρώτησε η Ελέ-
νη. ○ καφέ ◇ **καφέ, καφές,**
καφετζής, καφενείο, καφε-
τέρια 🎵 κα-φε-τής

καχύποπτος, καχύποπτη, κα-
χύποπτο επίθετο (καχύποπτοι,
καχύποπτες, καχύποπτα)

καχύποπτος-----κέικ

✓ Όταν κάποιος είναι καχύποπτος, δεν έχει εμπιστοσύνη στους άλλους και σκέφτεται συνεχώς πως έχουν κάνει κάτι κακό. ✍️ Ο κύριος Μιχάλης είναι καχύποπτος απέναντι σε όλα τα παιδιά.

◇ Έχει μεγάλη καχυποψία.

🎵 κα-χύ-πο-πτος

κέικ [το] ουσιαστικό

✓ Το κέικ είναι γλυκό που ψήνεται στον φούρνο μέσα σε μικρό ταψάκι, τη φόρμα. Γίνεται με αλεύρι, αυγά και βούτυρο και καμιά φορά με κακάο ή φρούτα.

✍️ Η Αθηνά τρελαίνεται για κέικ σοκολάτα. 🎵 κέικ

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **κείκ** ----- **κελαηδῶ**

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

κείμενο [το] ουσιαστικό
(κείμενα)

✓ Το κείμενο είναι γραμμένες λέξεις και προτάσεις, σ' ένα βιβλίο, ένα τετράδιο ή ένα χαρτί.

 Η Αλίκη διαβάζει πια βιβλία χωρίς εικόνες, μόνο με **κείμενο**.

🎵 κεί-με-νο

κελαηδῶ και **κελαηδάω** ρήμα
(κελάηδησα, θα κελαηδήσω)

✓ Όταν τα πουλιά βγάζουν ήχους, κελαηδούν. Ο Πιτσικόκος, το καναρίνι του Κώστα,

κελαηδῶ ----- κενό

αρχίζει να κελαηδάει μόλις ξημερώσει. Το κελάηδημα είναι ο ήχος που βγάζουν τα πουλιά.

 κε-λαη-δῶ

κελί [το] ουσιαστικό (κελιά)

 Το κελί της φυλακής είναι το μικρό δωμάτιο όπου ζει κλεισμένος ο φυλακισμένος.

 Στα μοναστήρια οι καλόγεροι και οι καλόγριες κοιμούνται σε **κελιά** κε-λί

κενό [το] ουσιαστικό (κενά)

 Στο κενό δεν υπάρχει τίποτα.

 «Κώστα, όταν αρχίσεις το γράμμα για τον θείο Τάκη, άφησε **κενό** στην αρχή της σελίδας,

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α **κενὸ** ----- **κέντρο**

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
θέλω να του ζωγραφίσω κάτι» εί-
πε η Αθηνά. **κε-νό**

κέντημα [το] ουσιαστικό
(κεντήματα) → κεντώ

κεντρί [το] ουσιαστικό
(κεντριά)

 Με το **κεντρί** του ένα έντομο
τσιμπάει τον εχθρό του και του
ρίχνει δηλητήριο. Οι μέλισ-
σες και οι σφήκες σε τσιμπάνε με
το **κεντρί** τους. Αν το **κεντρί** μεί-
νει μέσα στο δέρμα σου, πονάς
πολύ. **κε-ντρί**

κέντρο [το] ουσιαστικό
(κέντρα)

☑ Το κέντρο είναι το σημείο που βρίσκεται στη μέση ενός πράγματος ή ενός χώρου.

○ μέσο, μέση ● άκρη

✓ Το κέντρο είναι το μέρος της πόλης που μαζεύει τον περισσότερο κόσμο και τη μεγαλύτερη κίνηση.

✓ Στα κέντρα πηγαίνει ο κόσμος για να διασκεδάσει, να φάει, να χορέψει, ν' ακούσει ζωντανή μουσική. Στα εμπορικά κέντρα βρίσκουμε μαζεμένα όλων των ειδών τα μαγαζιά.

◇ Όταν κάτι βρίσκεται στο κέντρο, το λέμε κεντρικό.

🎵 κέ-ντρο

κέντρο ----- ΚΕΝΤΩ

Το βέλος είναι στο
κέντρο του στόχου.

ΚΕΝΤΩ και **ΚΕΝΤΑΩ**, **ΚΕΝΤΙΕΜΑΙ**
ρήμα (κέντησα, θα κεντήσω)

☑ Όταν **ΚΕΝΤΑΣ** ένα ύφασμα, το
στολίζεις με σχέδια που κάνεις
με βελονιές. ♦ Της θείας Έλλης
της αρέσει πολύ το **κέντημα**, δη-
λαδή της αρέσει να **κεντάει**. Το
κέντημα όμως που
έχει πάνω
στο τραπέζι της
είναι δώρο της
κυρίας Μαργαρίτας.

🎵 **ΚΕ-ΝΤΩ**

κεραία [η] ουσιαστικό (κεραίες)

✓ Πολλά έντομα και σκουλήκια, όπως οι πεταλούδες και τα σαλιγκάρια, έχουν δυο κεραίες στο κεφάλι τους για να επικοινωνούν με τον κόσμο γύρω τους και να καταλαβαίνουν πού πηγαίνουν.

✓ Η κεραία είναι το λεπτό σύρμα που έχουν οι τηλεοράσεις και τα ραδιόφωνα για να μπορούν να μεταδίδουν τα προγράμματα των σταθμών.

♪ κε-ραί-α
Δες έντομο,
σαλιγκάρι

Οι τάρτσες στις πολυκατοικίες είναι γεμάτες κεραίες.

α κεραμίδι----- κεράσι

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

κεραμίδι [το] ουσιαστικό (κερα-
μίδα)

✓ Τα κεραμίδια είναι οι πήλινες
πλάκες που βάζουμε στις σκε-
πές των σπιτιών.

♪ κε-ρα-μί-δι

Μία σκεπή από κεραμίδια.

κεράσι [το] ουσιαστικό (κερά-
σια) ✓ Το κεράσι είναι ένα μι-
κρό κόκκινο στρογγυλό φρούτο
με κουκούτσι και μακρύ κοτσάνι.

◇ Η κερασιά είναι
Το δέντρο που
κάνει κεράσια.

κεράσι-----κεραυνός

Την άνοιξη βγάξει άσπρα λουλούδια και με το ξύλο της κάνουμε έπιπλα. 🎵 κε-ρά-σι

κέρατο [το] ουσιαστικό
(κέρατα)

☑ Ο ταύρος, το ελάφι και η κατσίκά έχουν κέρατα στο κεφάλι τους.

🎵 κέ-ρα-το

κεραυνός [ο] ουσιαστικό
(κεραυνοί)

☑ Ο κεραυνός είναι μεγάλη δόση ηλεκτρικού ρεύματος που πέφτει όταν έχει καταιγίδα και μπορεί να προκαλέσει μεγάλες

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α κεραυνός ----- κερδίζω

καταστροφές. Όταν πέφτει ένας κεραυνός, βλέπουμε μία λάμψη και ακούμε μία βροντή.

🎵 κε-ραυ-νός

κερδίζω ρήμα (κέρδισα, θα κερδίσω)

☑ Όταν κερδίζεις χρήματα, παίρνεις χρήματα για τη δουλειά που κάνεις.

✓ Όταν κερδίζεις ένα βραβείο, αμείβεσαι για κάτι που το έχεις προσπαθήσει πολύ. Όταν όμως κερδίζεις ένα λαχείο, το κερδίζεις από τύχη.

✓ Όταν κερδίζεις έναν αγώνα, δείχνεις πως είσαι καλύτερος, δυνατότερος από τον αντίπαλο

κερδίζω-----κερί

σου. ● χάνω

◇ Όταν κερδίζεις κάτι, έχεις κέρδος. ○ όφελος

Κέρδη λέμε και τα χρήματα που κερδίζει κανείς.

♪ κερ-δί-ζω

Ο αθλητής κέρδισε τον αγώνα.

κέρδος [το] ουσιαστικό (κέρδη)
→ κερδίζω

κερί [το] ουσιαστικό (κεριά)

☑ Το κερί ανάβει από το φυτό του και λιώνει σιγά σιγά από τη φωτιά. Παλιότερα, όταν ο κόσμος δεν είχε ηλεκτρικό ρεύμα,

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α κερί ----- κερκίδα

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

το ανάβε το βράδυ για να βλέ-
πει. Τώρα ανάβουμε κεριά στην
εκκλησία ή τα έχουμε στο σπίτι
για να το κάνουμε πιο όμορφο.

◇ Τα κεριά τα στερεώνουμε
σε κηροπήγια.

♪ κε-ρί

Ο Πινόκιο δεν
έβλεπε στο σκοτάδι
κι άναψε ένα κερί.

κερκίδα [η] ουσιαστικό (κερκί-
δες)

☑ Στις κερκίδες κάθονται οι θεα-
τές, όταν παρακολουθούν έναν
αγώνα στο στάδιο ή στο γήπε-
δο. Οι κερκίδες είναι σειρές από
καθίσματα. ♪ κερ-κί-δα

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.